БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 149 (1153)
29 ИЮЛЬ СЕШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Олий Совети Президиумининг «Гудок» газетасини Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармони (1-бет).

Совет Ўзбекистонида (1-бет).

Австрия ҳукумат делегацияси Москвадан жўнаб кетди (1-бет).

В. Скородумов. — Ишлаб чиқариш кенгашининг иши юришиб кетди (2-бет).

В. Жутов. — Қисқартирилган иш кунига ўтиш тажрибасидан (2-бет).

Совет ҳукуматининг Германия Федератив Республикаси ҳукуматига нотаси (2-бет).

Ҳосилим мўл бўлсин десанг пахтакор, ғайрат қил, фурсатлар ўтмасин бекор! У. Жонгитов. — Мусобақадошлар айтгани қилинса, ҳосил мўл бўлади (3-бет).

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ: **Г. Филипенко.** — Ғўзани қандай чеканка қилиш керак (3-бет).

П. Новосельцев. — Гўшт, сут етиштириш юзасидан олган мажбуриятимизни шараф билан бажарайлик (3-бет).

Яқин ва Ўрта Шарқда тинчликка бўлган хавф тугатилиши лозим. Н. С. Хрушчевнинг 23 июлдаги мактуби тўғрисида чет элларда баён қилинган фикрлар (4-бет).

АҚШ ва СССР енгил атлетикачилар терма командаларининг матчи (4-бет).

Н. Насимов. — Оқ йўл, дўстлар! (4-бет).

Ишлаб чиқариш кенгашларининг ролини янада оширайлик

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми тарихий қарорида ишлаб чиқариш кенгашларининг ролини оширишга катта эътибор берилган. Пленум корхона ва қурилишлардаги ишлаб чиқариш кенгашларини ўз ишларини ишчиларнинг, инженер-техник ходимларнинг ва хизматчиларнинг кенг иштироки билан олиб борадиган ҳамда маъмурият вакилларини, партия ва комсомол ташкилотлари, илмий техника жамиятлари вакилларини ҳам доим ўзларига жалб этиб ишлайдиган ишлаб чиқариш кенгашларига айлантиришни мақсадга мувофиқ деб топди.

Областимизда касаба союз ташкилотлари партия ташкилотларининг раҳбарлигида КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, мавжуд ишлаб чиқариш кенгашлари ишини яхшилаш ва янги доимий ишлаб чиқариш кенгашларини тузиш юзасидан анча кўзга кўринарли иш қилдилар. Доимий ишлаб чиқариш кенгашларининг тузилиши ишчи ва хизматчилар оммасини социалистик хўжаликни бошқаришга кенг жалб қилиш имкониятини беради ва корхона раҳбарларининг яккабошчилик ишини қуйидан бўладиган контроль билан уйғунлаштиради.

Доимий ишлаб чиқариш кенгашларининг моҳиятига яхши тушуниб олган саноат корхоналари ва қурилиш объектларининг касаба союз ташкилотлари бу соҳада кўпгина ютуқларни қўлга киритдилар. Ворошилов номли, «Ташсельмаш», «Чирчиксельмаш», «Ташкенткабель» заводлари, Тошкент тўқимачилик комбинати, 1-пойафзал фабрикаси ва «Оққўрғон» совхозида ташкил этилган доимий ишлаб чиқариш кенгашлари шулар жумласидандир.

Чирчиқ қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводида шу йилнинг бошларида доимий ишлаб чиқариш кенгашлари ташкил этилган эди. Бу кенгашга заводнинг цех ва бўлимларидан ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилардан иборат 139 вакил кирди. Кенгашнинг энг тажрибали ҳамда ишлаб чиқаришни яхши билган кишилардан иборат 9 кишилик доимий президиуми сайланди.

Доимий ишлаб чиқариш кенгаши ишлаб чиқаришга таалуқли турли масалаларни — планни бажариш йўллари, ташкилий-техника тадбирлари, янги техника ва илғор технологияни жорий қилиш, оғир иш процессларини механизациялаш, меҳнатни ташкил этиш, асбоб-ускуналарнинг иш унумини ошириш, ишлаб чиқарилган маҳсулот сифатини яхшилаш каби масалаларни муҳокама қилади ва уни муваффақиятли ҳал қилади.

Шу корхонада биринчи ишлаб чиқариш кенгаши анча самарали ўтди. Кенгашда темирчилик пресс цехини қатъий график асосида маҳсулот чиқаришга ўтказиш масаласи муҳокама қилинди. Бу цех кўпдан бери бир меёрда маҳсулот ишлаб чиқаришга эришолмаган эди. Кун тартибидаги масалани муҳокама қилишда сўзга чиққан ўртоқлар цех ишидаги камчиликларни рўй-рост очиб ташладилар. Асосий камчилик — цехнинг ўзидаги ички имкониятларни ҳисобга олиб, маҳсулот ишлаб чиқаришнинг тўғри планлаштирилмаганлиги эди. Кенгашда ана шу асосий камчиликни тугатиш тадбирлари белгиланди.

Кенгашнинг бу муҳим қарорини амалга оширишда завод маъмурияти кенгаш президиумига катта ёрдам берди. Натижада цех коллективи июнь ойида ва ундан кейинги кунларда меҳнат унумдорлигини оширишда самарали натижаларга эришди ҳамда илғорлар қаторига чиқиб олди.

Шаҳар, район партия комитетлари, саноат корхоналари партия ва касаба союз ташкилотлари, шунингдек хўжалик раҳбарларининг вазифаси — яхши ишлаётган доимий ишлаб чиқариш кенгашларининг тажрибаларини кенг оммалаштириш, кенгашнинг меҳнат унумдорлигини оширишга, маҳсулотнинг сифатини яхшилашга, таннархини камайтириш, ишлаб чиқариш процессларини такомиллаштиришга қаратилган қарор ва таклифларини қўллаб-қувватлаш ҳамда уларни амалга оширишда кенгаш президиумига яқиндан ёрдам беришдан иборатдир. Шундагина кенгашнинг обрўси ортади ва у ўз ишида самарали натижаларга эришади.

Бироқ областдаги бир қатор корхоналарда доимий ишлаб чиқариш кенгашларига етарли эътибор берилмаётир. Бундай корхоналарда ишлаб чиқариш кенгашлари мунтазам ўтиб турмайди. Онда-сонда бўладиган кенгашларга ҳам яхши тайёрлик кўрилмайди, ишлаб чиқаришга таалуқли муҳим масалалар муҳокама қилинмайди. Завод ва фабрика раҳбарлари кенгашда иштирок этиш уёқда турсин, кенгаш томонидан қабул қилинган қарор, таклифларни амалга оширишда президиум аъзоларига ёрдам бермайдилар.

Олмалиқдаги полиметалл комбинатининг корхоналарида ишлаб чиқариш кенгашлари эътибордан мутлақо четда қолган. Масалан, ремонт-механика заводида йил давомида бирор марта ҳам ишлаб чиқариш кенгаши ўтказилмаган. Ваҳоланки корхонада ишлаб чиқариш кенгаши муҳокамасига қўйилиши лозим бўлган масалалар жуда кўп. Бу корхона бир меёрда ишламаётир, меҳнат интизоми бўшашиб кетган, брак маҳсулот ишлаб чиқариш одат тусига кириб қолган.

СССР Министрлар Совети ва Касаба союзлари Бутуниттифоқ Марказий Совети «Саноат корхоналаридаги, қурилишлардаги, совхозлардаги, МТС ва РТСлардаги доимий ишлаб чиқариш кенгаши тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида» қарор қабул қилдилар. Ҳукумат томонидан тасдиқланган бу янги Низомда ишчи ва хизматчиларни ишлаб чиқаришни бошқаришга кенг жалб этишнинг асосий формаларидан бири бўлган доимий ишлаб чиқариш кенгашларининг вазифалари, иш мазмуни ва ҳуқуқлари аниқ кўрсатиб берилган.

Доимий ишлаб чиқариш кенгашларининг вазифаси ўз ишини давлат планларини тўла ва ошириб бажариш, ишлаб чиқаришнинг ички резервларидан тўла фойдаланиш, юқори унумли меҳнат учун шарт-шароит яратиш, корхоналарни ва қурилишларни бошқариш методларини такомиллаштиришга қаратишдан иборатдир. Ишлаб чиқариш кенгашлари ўз олдиларига саноат корхоналари ва қурилиш объектларининг муваффақиятли ишлашларини таъминлашни, социалистик мусобақани кенг ривожлантиришни, меҳнат унумдорлигини бутун чоралар билан оширишни, новатор ва илғорларнинг тажрибасини ёйишни мақсад қилиб қўйишлари лозим. Партия, касаба союз ташкилотлари ва хўжалик раҳбарлари доимий ишлаб чиқариш кенгашларига раҳбарликни яхшилашлари, уларнинг ролини ва обрўсини кўтаришлари, кенгашда қабул қилинган қарорларнинг таъсирчанлигини оширишлари лозим.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

„Гудок“ газетасини Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаш тўғрисида

Совет темир йўлчиларини коммунистик руҳда тарбиялаш ҳамда уларни Партия ва Ҳукумат топшириқларини муваффақиятли равишда бажаришга сафарбар қилиш соҳасидаги самарали иши учун, ўн мингинчи сонининг чиқиши муносабати билан **«Гудок» газетаси Меҳнат Қизил Байроқ** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1958 йил 26 июль.

СССР Олий Совети Президиумида

Транспорт матбуоти соҳасида муваффақиятли иши учун, **«Гудок»** газетасининг ўн мингинчи сони чиқиши муносабати билан, СССР Олий Совети Президиуми **«Гудок»** газетаси редакцияси ва босмахонасининг алоҳида ўрнак кўрсатган ходимларидан бир группасини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади. Жамъи 45 киши мукофотланди.

Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан қуйидагилар мукофотланди: ротация цехининг бошлиғи М. Ф. Бусько, шарқи-жанубий темир йўл мухбири А. Н. Дудко, газетанинг бош редактори Б. И. Красников ва бош редакторнинг собиқ ўринбосари С. В. Шацков.

«Ҳурмат Белгиси» ордени билан 12 киши, «Шавкатли меҳнат учун» ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медаллари билан 29 киши мукофотланди.

Совет Ўзбекистонида

Суратда: қардош Озарбайжон республикасидан келган ўзаро текшириш бригадасининг бир группаси Андижон область, Избоскан районидаги Сталин номли колхоз далаларида ғўзалар қандай парвариш қилинганлигини текшириб кўрмоқдалар.
С. Безносов фотоси.

Ирригация иншоотлари қуришнинг индустриал методлари

ФАРҒОНА. (ЎзТАГ). Марказий Фарғонанинг ўзлаштирилаётган ерларида сув хўжалиги қурилиши кенг авж олдирилди. Чўлга ҳужум бошлангандан бери ўтган беш йил мобайнида «Ферганаводстрой» трестининг коллективи қарийб 50 минг гектар қўриқ ерларни ирригация-мелиорация жиҳатидан тайёрлаб берди, 36 минг километрдан ортиқ зовур, суғориш шохобчалари қурди.

Ирригация қурилишида индустриал методлардан кенг фойдаланилмоқда. Йиғма материаллар ишлаб чиқарадиган учта завод ва бирнеча механизациялаштирилган установка қурилди. Бу корхоналар шу йилнинг бошидан беригина Марказий Фарғонадаги қурилишларга 30 минг кубометр бетон плиталар ва темир-бетон конструкциялар етказиб бердилар, бу эса иншоотларнинг қимматини 30 процентдан зиёд арзонлаштиришга ва материалларни анча камроқ сарфлашга имкон берди.

Корхоналарнинг коллективлари йиғма конструкциялар тайёрлаш технологиясини тобора такомиллаштирмоқдалар. Кейинги вақтларда Капчуғай заводида йирик плиталар ва трубалар тайёрлаш учун қаттиқ бетон қоришмаларидан фойдаланилмоқда. Бу эса ортиқча цемент сарфламаган ҳолда бетоннинг чидамлигини икки баравардан зиёд оширишва унинг қотишини 3-4 баравар тезлаштириш имкониятини беради.

Йиғма деталлардан ирригация иншоотлари қурилиши ҳажми йилнинг иккинчи ярмида анча кўпаяди.

Шарғун кўмири Тожикистон саноат корхоналарига

ТЕРМИЗ. (ЎзТАГ). Шарғун кўмири ортилган биринчи эшелон Сариосиё станциясидан Сталинободга жўнаб кетди. Тожикистон корхоналари учун бундай эшелонлар эндиликда тўхтовсиз жўнатилиб туради.

Ўзбекистоннинг жанубидаги янги кўмир базаси Ҳисор водиси саноатини қаттиқ ёқилғи билан тўла таъминлайди.

Темир-бетондан силос батареялари

САМАРҚАНД. (ЎзТАГ). Зарафшон воҳасидаги давлат хўжаликлари ва колхозлар маккажўхори, кунгабоқар ва оқ жўхоридан кўплаб силос бостиришга киришдилар. Бу экинларнинг ҳосили бу йил жуда катта бўлганлиги учун чорвадорлар камида чорак миллион тонна ширали емхашакдан силос бостиришга қарор қилдилар. Бу миқдор ўтган йилдагига нисбатан 100 минг тоннадан ҳам ортиқдир.

100 га яқин янги силос иншоотлари қурилди. Жуда узоққа чидайдиган темир-бетон батареялари қуриш кучайтириб юборилди. Ҳозирги вақтда 20 га яқин хўжаликда ана шундай батареялар бор. Жиззах районидаги Буденний номли колхоз 600 тонна силос сиғадиган темир-бетон траншеялар батареяси, Пастдарғом районидаги Ленин номли, Калинин номли, «Коммунизм» колхозлари, Оқдарёдаги Энгельс номли колхоз, Самарқанд атрофидаги кўпгина колхозлар ҳам 400-500 тонна ҳажмли батареялар қуриб олдилар.

Камчиликлар бартараф қилинмоқда

УРГАНЧ. (ЎзТАГ). Туркманистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси Хоразм область далаларига келиб кетганига олти кун бўлди. Уларнинг ўртоқларча қилган танқиди область колхозчиларига ғўзани парвариш қилишдаги камчиликларни тўла аниқлашда, мўл ҳосил тўплаш учун қўшимча резервларни ишга солишда ёрдам берди.

Бригада аъзоларининг маслаҳатига мувофиқ, Хива районидаги колхозлар ғўза парваришини яна камида 50 кун давом эттиришга қарор қилдилар. Ҳозирги вақтда механизмлар билан бир қаторда ўтга қўшиб ишлатиладиган асбоблардан кенг фойдаланилмоқда. Оржоникидзе номли, Карл Маркс номли, «Гулистон» ва бошқа колхозларда МТС ёрдами билан уч юзга яқин культиватор тузатилди ва далага чиқарилди.

Янгиариқ районидаги кўпгина хўжаликлар аниқланган камчиликларни оператив равишда тугатмоқдалар. Киров номли, Сталин номли, Карл Маркс номли колхозларда тракторларнинг ишини яхшилаш йўлидаги тадбирларни кўриш билан бир қаторда маъмурий-техник ходимлардан ва қишлоқ зиёлиларидан 30-60 кишилик бригадалар тузилиб, ғўзани парвариш қилиш билан боғлиқ бўлган ҳар хил ишларга юборилди.

Боғот, Янгибозор, Урганч ва бошқа районларнинг колхозлари Туркманистон пахтакорларининг маслаҳатларига амал қилиб, чеканкани ғўзаларнинг аҳволига қараб ўтказмоқдалар. Асосий майдонларда чеканкани биринчи августгача тамомлашга қарор қилинди.

Ўзбекистон пахтакорларининг вакиллари Озарбайжон далаларида

БОКУ 28 июль. (**ЎзТАГ махсус мухбири**). Ўзбекистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси Озарбайжон далаларида бир неча кундан буён текшириш ўтказмоқда. Меҳмонлар уч группага бўлиниб Ғарбий, Қорабоғ, Ширвон ва Муған зоналаридаги колхоз ва совхозларда бўлдилар.

Ўзбекистон пахтакорларининг вакиллари Озарбайжон далаларида ишнинг аҳволи билан танишиб, ғўзани парвариш қилишни уюштиришдаги камчиликларни очиб ташламоқдалар, бу камчиликларни тугатиш йўлларини кўрсатиб бермоқдалар, республика колхоз ва совхозларида тўпланган энг яхши тажрибаларни ўрганмоқдалар.

Бардин райони — Озарбайжоннинг йирик пахтакор райони ҳисобланади. Бу районнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу йил юқори ҳосил етиштириб, давлатгаками билан 25 минг тонна пахта топшириш мажбуриятини олганлар. Ўзбекистон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари мазкур райoннинг далаларида бўлиб, илғор колхозлар, бригадалар ва звеноларда ғўза ўз вақтида ва сифатли парвариш қилинаётганлигини қониқиш билан таъкидладилар. Ҳозир пахта далаларида ғўзалар муваффақият билан тўртинчи марта ишланмоқда.

Меҳмонлар Гуси Гажиев номли колхозда Сона Исаева бригадасининг ғўзаларига юксак баҳо бердилар. Унинг участкасида ҳар гектар ерда 90 минг тупгача ўсимлик қолдирилган. Бу ғўзалар икки марта озиқлантирилган ва суғорилган.

Ўзбекистонлик пахтакорлар Ворошилов номли колхознинг марказий дала шийпонига бордилар. Шийпонда колхозчиларнинг нормал дам олиши учун ҳамма шароит яратилган: чойхона, буфет ишлаб туради, болалар яслиси ташкил этилган, ўқиш хонада ҳамиша янги газета, журналлар бўлади. Колхознинг ҳамма бригадаларида намунали дала шийпонлари бор.

Меҳмонлар Боку шаҳридаги Шоумян райони меҳнаткашларининг Барда колхозчиларига кўрсатаётган оталик ёрдамига юксак баҳо бердилар. Уларнинг иштироки билан райондаги барча колхозларда обод дала шийпонлари жиҳозланди, кўп жойларда ҳаммомлар очилди. Шефлар районда тез-тез бўлиб, колхозчиларнинг эҳтиёжларини яхши биладилар, уларга амалий ёрдам кўрсатадилар.

— Бу ерда ўрганса бўладиган ишлар бор экан, — деган ягона хулосага келишди ўзбекистонлик ўртоқлар.

1-Шерван совхози бу йил давлатга 4500 тонна пахта топшириш мажбуриятини олган. Совхоз ходимлари олинган мажбуриятни ошириб адо этиш учун астойдил курашмоқдалар.

Ўзбекистон пахтакорларининг вакиллари совхоз билан танишишни ўртоқ Шахбазов далачилик бригадасининг далаларини кўздан кечириш билан бошладилар. Бригадага 105 гектар пахта майдони бириктириб берилган. Бригада шу майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган.

— Ғўзанинг кўриниши яхши, ҳосили ҳам чакки эмас, — деди делегация аъзоларидан ўртоқ Учеваткин ёнида турган совхоз директори ўртоқ Вартянянга ва бўлим бошқарувчиси ўртоқ Аскеровга. — Сизлар гектаридан ҳатто 28 центнердан пахта олишингиз мумкин. Фақат ғўза парваришини сусайтириб юбормаслик керак.

Биринчи «Боёвут» совхозининг директори ўртоқ Урусбиев совхоз ходимларининг эътиборини механизаторлар ишидаги баъзи камчиликларга жалб қилди.

Оқсув районининг меҳнаткашлари бир неча йилдан буён Озарбайжон пахтакорларининг ҳосилни ошириш мусобақасида олдинги қаторларда бормоқдалар. Улар ўтган йили ҳар гектардан қарийб 30 центнердан пахта териб олдилар. Колхозчилар бу йил ҳар гектар ердан 32,5 центнердан ҳосил етиштиришга ваъда бердилар. Район далаларида бўлган Ўзбекистон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари Оқсувлик колхозчиларнинг иш тажрибаси билан танишдилар, экинларнинг аҳволини янада яхшилаш юзасидан бир қанча амалий маслаҳатлар бердилар.

Ўзбекистондан келган меҳмонлар Евлах, Саатли ва Озарбайжоннинг бошқа районларидаги пахта майдонларида ҳам бўлдилар. Ўзбекистон пахтакорларининг вакиллари ҳамма ерда катта меҳмондўстлик билан кутиб олинмоқда. Озарбайжонлик колхозчилар ва механизаторлар бажонидил ўз иш тажрибаларини меҳмонлар билан алмашмоқдалар.

Совет Иттифоқида учирилган учинчи сунъий йўлдош Ер атрофини 1000 марта айланиб чиқди

Совет Иттифоқида учирилган учинчи сунъий йўлдош Ер атрофини 27 июль соат 20-21 минутда мингинчи марта айланиб чиқди. Шу вақт ичида йўлдошнинг Ер атрофини айланиб чиқиш даври 0,85 минут камайди ва 105,1 минутга баравар бўлиб қолди, орбитанинг энг юқори нуқтаси (апогейи) камайиб, 1880 километрдан 1800 километрга тушиб қолди. Шуни айтмоқ кераккки, биринчи ва иккинчи йўлдошлар орбиталарининг параметрлари Ер атрофини минг марта айланиш натижасида анча кўпроқ ўзгарган эди: биринчи йўлдошнинг Ер атрофини айланиб чиқиш даври 3,5 минут, иккинчи йўлдошники эса 3,9 минут камайган эди. Уларнинг орбиталаридаги энг юқори нуқта ҳам анча пасайиб, биринчи йўлдошники 380 километр, иккинчи йўлдошники 370 километр камайган эди. Биринчи ва иккинчи сунъий йўлдошлар орбиталари параметрлари бунчалик тез ўзгарганлигининг сабаби шуки, уларнинг кўндаланг нагрузкаси камроқ эди.

Учинчи сунъий йўлдош ҳаракатини оптика ва радиотехника воситалари ёрдамида кузатиш давом этмоқда. Шу вақтгача координация-ҳисоблаш маркази 38 мингдан кўпроқ радио-ўлчов маълумотларини, учинчи йўлдошни оптика воситалари билан кузатишга доир 1200 ва унинг учирувчи ракетасини кузатишга доир 4000 дан кўпроқ маълумотларни олиб ишлаб чиқди. Шу маълумотларга асосланиб, йўлдош орбитасининг ҳаракати бошланган вақтдаги аниқ параметрлари ҳамда вақт ўтиши билан бу параметрларнинг қандай ўзгараётганлиги аниқланди. Йўлдошнинг ҳаракат траекториясини ўлчашга доир маълумотлар учинчи йўлдошда ўтказилган илмий кузатишларнинг натижалари қайси географик нуқтага таалуқли эканлигини аниқ белгилашга имкон берди.

Сунъий йўлдошда ўрнатилган ва 20,005 мегагерц частотада ишлаётган «Маяк» радиопередатчигининг сигналларини бутун дунёда юзлаб радиостанциялар қабул қилмоқда. Радиопередатчикдан олинган сигналларнинг мазмунини аниқлаб чиқиш натижалари шуни кўрсатадики, радиопередатчик йўлдош қуёш нури билан ёритилиб турганида қувватни қуёш батареяларидан олиб ишламоқда, йўлдош Ернинг соя томонидан ўтганида эса радиопередатчик химиявий ток манбаларидан қувват олиб ишламоқда.

Осмонда учинчи сунъий йўлдош ёруғлиги иккинчи даражадан то бешинчи даражагача бўлган юлдуз сингари кўринмоқда, учирувчи ракета эса минус учинчи даражадан тўртинчи даража ёруғликка эга бўлган юлдуз сингари кўринмоқда. Учирувчи ракетани кузатиш вақтида унинг ёруғлиги ҳар етти-ўн секундда жуда пасайиб кетаётганлиги сезилади, бунинг сабаби шуки у ўзининг кўндаланг ўқи атрофида ҳам айланиб туради.

Оренбург, Тарту, Иркутск, Свердловск, Киев, Томск ва бошқа жойлардаги астрономия станцияларининг коллективлари учинчи сунъий йўлдошни кузатишга доир энг қимматли материаллар юбормоқдалар.

28 июлда ҳаво очиқ ва булутсиз бўлганида йўлдошни шимолий кенгликнинг 64 градусидан жанубий кенгликнинг 57 градусигача кўриш мумкин. Учинчи йўлдошнинг учирувчи ракетасини шимолий кенгликнинг 65 градусидан жанубий кенгликнинг 60 градусигача кўриш мумкин. (ТАСС).

Австрия ҳукумат делегацияси Москвадан жўнаб кетди

Австрия Республикасининг федерал Канцлер Юлиус Рааб бошчилигидаги ҳукумат делегацияси бир ҳафта Совет Иттифоқида бўлди. Делегация составида вице-канцлер Бруно Питтерман, ташқи ишлар федерал министри доктор Леопольд Фигль, ташқи ишлар министрлигининг статс секретари доктор Бруно Крейский ва бошқалар бор эди.

Австрия давлат арбоблари Совет давлатининг раҳбарлари билан учрашдилар, Ленинградга бориб келдилар.

28 июлда Австрия Республикасининг ҳукумат делегацияси самолётда ўз ватанига жўнаб кетди.

Австриядан келган меҳмонларни А. И. Микоян, Н. С. Хрушчев, А. Н. Косигин ўртоқлар, СССР министрлари ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. Аэродромда Москва корхоналари ва муассасаларидаги ишчи ва хизматчиларнинг вакиллари бор эди. Кузатувчилар орасида Австриянинг СССРдаги элчиси Норберт Бишофф, СССРдаги дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари ҳам бор эди.

Федерал канцлер Юлиус Рааб ва СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев нутқ сўзладилар. (ТАСС).

Москвада СССР Ҳарбий-Денгиз Флоти кунига бағишланган тантанали мажлис

26 июльда Москвада В. И. Ленин номидаги Марказий стадионнинг спорт саройида СССР Мудофаа министрлигининг пойтахтдаги партия, совет ва жамоат ташкилотлари вакиллари билан биргаликда СССР Ҳарбий-Денгиз Флоти кунига бағишланган тантанали мажлиси бўлди.

Мажлисни СССР Ҳарбий-Денгиз Флоти бош қўмондони адмирал С. Г. Горшков кириш нутқи билан очди.

Мажлисда КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари Е. К. Рагозин Москва шаҳри меҳнаткашлари номидан, денгиз флоти министрининг ўринбосари В. И. Жарков денгиз флоти ходимлари номидан, кемасозлик саноати давлат комитетининг раиси Б. Е. Бутома кемасозлик саноати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари номидан, Воскресенский районидаги «Труд» колхозининг раиси, РСФСР Олий Советининг депутати А. Ф. Голованова Москва область меҳнаткашлари номидан, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари С. П. Павлов комсомоллар ва ёшлар номидан табрик нутқи сўзладилар.

Кечанинг охирида катта концерт қўйиб берилди.

СССР Ҳарбий-Денгиз Флоти кунига бағишланган тантанали мажлислар Ленинград, Киев, Рига, Таллин, Владивостокда ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида ҳам бўлиб ўтди. (ТАСС).

Архитекторларнинг халқаро конгресси ёпилди

Москвада архитекторлар халқаро союзининг V конгресси олти кун давом этганидан кейин 26 июлда ёпилди.

47 мамлакатдан келган 1.500 га яқин вакил урушдан кейинги йилларда шаҳарлар қурилиши ва уларни реконструкция қилиш проблемаларини муҳокама қилдилар. 12 докладда турли мамлакатларда шаҳар қурилиши соҳасидаги тажрибалар умумлаштирилди. Дискуссияда 50 меъмор сўзга чиқди.

Конгресс қатнашчилари якдиллик билан резолюция қабул қилдилар. Бу резолюцияда шаҳарлар қурилиши юзасидан тавсиялар берилади.

Конгресс ишлаб турган кунларда Колумбия ва Вьетнам Демократик Республикасининг миллий секциялари архитекторларнинг халқаро союзига аъзо қилиб қабул этилди. (ТАСС).

Украина ССР саноати етти ойлик планни муддатидан илгари бажарди

КИЕВ, 26 июль. (ТАСС). Украина ССР саноати ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш етти ойлик планини бугун муддатидан илгари бажарди.

Ернинг учинчи сунъий йўлдоши парвозда

28 июль эрталаб соат 6 га қадар учинчи сунъий йўлдош Ер атрофини 1005 марта айланиб чиқди.

Ҳаво очиқ, булутсиз бўлганида сунъий йўлдошни 29 июлда шимолий кенгликнинг 64 градусидан жанубий кенгликнинг 61 градусигача кўриш мумкин.

Учинчи йўлдошни учирувчи ракетани шимолий кенгликнинг 65 градусидан жанубий кенгликнинг 62 градусигача кўриш мумкин. (ТАСС).

Ишлаб чиқариш кенгашининг иши юришиб кетди

(«Чирчиқсельмаш» заводидаги доимий ишлаб чиқариш кенгашлари тажрибасидан).

<>

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг «СССР касаба союзларининг иши тўғрисида»ги қарорини амалга ошириш мақсадида Чирчиқ қишлоқ хўжалик машинасозлик заводида шу йилнинг бошларида доимий ишлаб чиқариш кенгашлари ташкил этилган эди. Бу кенгашга заводнинг цех ва бўлимларидан ишчилар, инженер-техник ходимлар, хизматчилардан иборат 139 вакил кирди. Кенгашнинг энг тажрибали ва ишлаб чиқаришни яхши билган кишилардан иборат 9 кишилик доимий президиуми сайланди.

Доимий-ҳаракатдаги ишлаб чиқариш кенгаши ишлаб чиқаришга тааллуқли турли масалаларни — планни бажариш йўллари, ташкилий техника тадбирлари, янги техника ва илғор технологияни жорий қилиш, оғир иш процессларини механизациялаш, меҳнатни ташкил этиш, асбоб-ускуналарнинг иш унумини ошириш, ишлаб чиқарилган маҳсулот сифатини яхшилаш каби масалаларни кўради ва ҳал қилади.

Биринчи ишлаб чиқариш кенгаши анча самарали ўтди. Кенгашда темирчилик-пресс цехини қатъий график асосида маҳсулот чиқаришга ўтказиш масаласи муҳокама қилинди. Гарчи бу цех илғорлардан бири бўлса ҳам, бу ерда бир меёрда маҳсулот ишлаб чиқаришга ҳали эришилмаган эди. Кун тартибидаги масалани муҳокама қилишда сўзга чиққан ўртоқлар цех ишидаги камчиликларни рўй-рост очиб ташладилар. Асосий камчилик — цехнинг ўзидаги ички имкониятларни ҳисобга олиб, маҳсулот ишлаб чиқаришнинг тўғри планлаштирилмаганлиги эди. Кенгашда ана шу асосий камчиликни тугатиш тадбирлари белгиланди. Жумладан, машиналарни узлуксиз деталь билан таъминлаш ва моддий-техника таъминотини яхшилашга қарор қилинди.

Бу темирчилик-пресс цехи ишини яхшилашга катта ёрдам берди. Шуни айтиш кифояки, цех коллективи июнь ойида меҳнат унумдорлигини оширишда самарали натижаларга эришди ва илғорлар қаторига чиқиб олди.

Яқинда бўлиб ўтган кенгаш заводнинг тайёрлов цехида меҳнатни ташкил этиш ва нормалашга бағишланди.

Заводда асосан тажриба-статистик нормалари қўлланилмоқда. Шу билан бирга у ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ёки автоматлаштириш тадбирлари ҳисобга олинмасдан юритилади. Асбоб-ускуналардан фойдаланишда ва меҳнатни ташкил қилишда кўпгина камчиликлар бор. Завод план-иқтисод бўлимининг бошлиғи ўртоқ Зинченко кенгашда қилган докладида бу камчиликларни бирма-бир санаб ўтди. Бироқ, у камчиликларнинг сабабларини чуқур таҳлил қилиб бермади. Лекин сўзга чиққан техниклар, инженерлар, новаторлар йўл қўйилаётган камчиликларнинг сабабларини рўй-рост айтиб бердилар. Сўз турмушнинг ўзи талаб қилаётган турли техникавий масалаларни ҳал қилишга ижодий ёндошиш тўғрисида борди.

Темирчилик-пресс асбоб-ускуналаридан унумли фойдаланиш масаласи кенг муҳокама қилинди. Заводдаги иккита 400 тоннали пресс кучидан 30-35 процентдан ортиқ фойдаланилмасди. Лекин технологлардан бирортаси ҳам бу прессдан маҳсулот олишни кўпайтириш масаласи устида бош қотиришмасди. Ваҳоланки, ҳозир прессда бир ойда тайёрланаётган маҳсулотни бир ҳафтада тайёрлаш мумкин. Бунинг учун эса техникадан нимаики олиш мумкин бўлса, шуни ундира билиш ҳақида жиддий ўйлаш лозим. Кенгашда завод технологлари зиммасига прессда маҳсулот тайёрлашни 30-35 процент кўпайтириш вазифаси юклатилди.

Кенгашда музокаралар ғоят ишчанлик билан ўтди. Масалани ҳал этишда сўзга чиққанларнинг ҳар қайсиси ўзича бир янгиликни таклиф этишга ҳаракат қиларди. Завод ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи ўртоқ Ринберг бош механика бўлими ҳузуридаги конструкторлар группасини кичик группаларга бўлишни таклиф қилди.

— Конструкторларимизнинг меҳнатини бу тарзда ташкил этиш, — деди ўртоқ Ринберг — уларни ишлаб чиқаришга яқинлаштиради ва алоқасини мустаҳкамлайди. Бу эса турли техника масалаларини тўғри ҳал этишга ёрдам беради.

Токарь-новатор Правдин муҳим таклиф билан чиқди.

— Маълумки, — деди у, — қуюв ва темирчилик цехларида биринчи сменада иш, яъни маҳсулот тайёрлаш эрталаб соат 9 дан илгари бошланмайди. Чунки иш жойини тайёрлаш учун қарийб бир соат вақт кетади. Шунинг учун мен ёрдамчи ишчиларнинг ўз ишларини асосий ишчилардан бир соат олдин бошлашларини ва бир соат кейин тугатишларини таклиф қилардим. Шунда смена ўз вақтида иш бошлаши мумкин.

Ишчининг бу таклифи қабул қилинди.

Доимий-ҳаракатдаги ишлаб чиқариш кенгашининг президиуми кенгашга тайёрланиш вақтида кўриладиган масала тўғрисида цех ва бўлим бошлиқларига хабар қилади. Завод новаторлари ва ишлаб чиқариш илғорлари кенгашнинг кун тартиби билан таништирилади.

Ҳар бир кенгашдан кейин завод директори шу кенгашда белгиланган тадбирларни амалга ошириш тўғрисида махсус буйруқ чиқаради ва кўрсатма беради.

Кенг меҳнаткашлар оммасини хўжаликни бошқаришга актив жалб қилишнинг энг қулай ва оммавий формаларидан бири бўлган доимий ишлаб чиқариш кенгашларини ўз вақтида ўтказиш ишчилар, инженер-техник ходимларнинг ижодий ташаббусини тағин ҳам оширмоқда ва корхона кўрсаткичларини тинмай яхшилай боришга ёрдам бермоқда.

В. СКОРОДУМОВ.

ХИМИЯ ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

Сунъий бахмаллар

Тошкент резина маҳсулотлари заводи коллективи янги хил буюмлар ишлаб чиқариш бўйича қатор тадбирларни амалга ошираётир. Яқинда заводда сунъий йўл билан бахмал олиш технологияси ишлаб чиқаришга жорий қилинди.

Ўтган йили РСФСР бадиий буюмлар саноати илмий-текшириш институти инженерлари П. В. Морозов ва А. Ф. Лагов ўртоқлар сунъий бахмал олиш технологияси лойиҳасини тайёрлаган эдилар.

Жиддий ва мукаммал ўйлаб ишлаб чиқилган ва тавсия этилган мазкур лойиҳа Тошкент резина маҳсулотлари заводи инженер-техник ходимларини ҳам жуда қизиқтирди.

Заводнинг бош инженери С. М. Шолоков, цех бошлиғи Г. Шейнберх ва цех мастери К. Мордавский ўртоқлар бу таклиф асосида жиддий иш олиб бордилар. Улар иши самарали якунланди.

Сунъий равишда тайёрланган бахмал буюмлари сифатли бўлиши, пишиқлиги, кўркам ва нафислиги жиҳатидан табиий хомашёдан ишлаб чиқарилаётган материаллардан қолишмайди, балки анча устунроқ туради.

Бахмал олиш процесси анча оддий бўлиб, кўп меҳнат талаб қилмайди.

Нусха олиш цехида эса турли хил ҳажмдаги материалларга ҳархил расм солинади. Шу цехнинг ўзида материалнинг расм солинган ерларига елим суртилади. Кейин бахмалнинг майда толалари махсус дастгоҳда электростатик кучлар остида зарядлантирилади. Ток кучайишининг навбатдаги стадиясида бояги майдаланган сунъий ипак толалари қарама-қарши электрод билан зарядланиб, аввалдан елим суртилган ерларда қалин бахмал ҳосил бўлади.

— Сунъий бахмал олиш технологияси, — дейди завод директори ўртоқ М. Юнусов, — мамлакатимизда ҳали ишлаб чиқаришга кенг жорий қилинган эмас. Заводимизда тайёрланаётган сунъий бахмаллар бу соҳада қилинган дастлабки қадамдир. Сунъий бахмаллардан диван болишлари, абажурлар, болалар гиламчалари ва бошқа маданий буюмлар тайёрланмоқда. Яқин кунлар ичида заводимиз коллективи катта гиламлар ишлаб чиқаришга киришади.

А. АЛИЕВ.

Суратда: (чапдан) цех бошлиғи Г. Шейнберх билан завод бош инженери С. Шолоков ўртоқлар тайёрланган сунъий бахмалларни кўздан кечирмоқдалар.

С. Шаповалов фотоси.

Ёшларимиз қувноқ дам олмоқдалар

Янгийўлдаги Саид ота қишлоғига яқинлашар экансиз кўм-кўк дарахтзор ичидан болаларнинг қувноқ товушлари баралла эшитилади. Бу ерга биринчи мактаб-интернатнинг пионер лагери жойлашган. Лагерь жуда хушҳаво, кўкаламзор жойда. Болалар чиройли безатилган ўқиш залида турли газета ва журналларнинг янги сонлари, бадиий асарлар ўқийдилар, шахмат-шашка ва домино ўйнайдилар, радиоприёмник тинглайдилар ва телевизор томоша қиладилар.

Лагерда меҳнаткашларнинг юзга яқин фарзанди дам олмоқда.

Х. Сатимов.

* * *

Верхне-волинск районидаги Карл Маркс номли колхоз пионер лагери ташкил қилди. Лагерда 50 ўқувчи дам олмоқда. Бош пионер вожатий ўртоқ Албеков пионерлар орасида қизиқарли машғулотлар олиб бормоқда, таълим-тарбия ишларини яхшиламоқда. Шахмат-шашкага қизиқувчи ўқувчиларнинг мусобақалари ўтказилди. Бунда Расулматов ва Тўйчиевлар ғолиб чиқдилар. Спорт майдони доим гавжум бўлади.

Лагерда болаларнинг қувноқ дам олиши учун ҳамма қулайликлар яратилган.

Б. Муталипов.

Қизиқарли лекция

Яқинда Чирчиқ шаҳридаги ёзги кинотеатр биносида халқаро аҳвол ҳақида «Колонизаторларнинг Яқин ва Ўрта Шарқдаги интервенцияси» деган темада лекция ўқилди.

Лекцияни Чирчиқ шаҳар партия комитетининг лектори ўртоқ Бирюков ўқиди. Лектор шу кунларда Яқин ва Ўрта Шарқда бўлаётган воқеалар ҳақида батафсил сўзлаб берди.

— Америка-Англия интервентлари томонидан Ливан ва Иорданияга қилинган интервенция, — деди лектор, — жаҳонда тинчликка таҳдид қилади. Лекин жаҳоннинг тинчликсевар халқлари империалистларни араб Шарқини қул қилишга ва янги уруш оловини ёқишга сира йўл қўймайди, прогрессив инсоният қаттиқ туриб тинчликни ҳимоя қилади.

Лекцияга 400 дан ортиқ киши қатнашди.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

Обод кўча

Республикамиз пойтахтидаги энг катта ва серқатнов кўчалардан бири — Шота Руставели кўчасининг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Пастқам уйлар ўрнида юзлаб кўпқаватли ҳашаматли бинолар қад кўтарди.

Кўчанинг икки томонида маданий-маиший муассасалар қурилиши ҳам тез суръатлар билан олиб борилаётир. Ҳозир бу кўчада 100 га яқин озиқ-овқат, саноат моллари магазини ва ошхоналар ишлаб турибди. Йил охиригача буларнинг сони яна кўпайтирилади.

Яқинда янги 35-озиқ-овқат моллари магазини қурилиб, фойдаланишга топширилди. Катта ошхона биноси эса битиш олдида турибди.

Шаҳар йўл ва кўприклар бошқармаси кўчани ободонлаштириш юзасидан кўпгина тадбирларни амалга оширмоқда. 3-ғишт заводи олдидан Бўржаргача бўлган тепалик текисланмоқда. Натижада кўча янада кенгаяди, транспорт қатнови тезлашади ва темир йўлдан туннель орқали ўтиш имконияти туғилади.

М. ҒОЗИЕВ.

Қишлоқ хўжалиги темасидаги фильмлар фестивали

Ўзбекистон касаба союзлари совети, республика Қишлоқ хўжалик министрлиги ва кинопрокатнинг Ўзбекистон конторасн томонидан совхоз, МТС, РТС клубларида, қизил бурчакларида қишлоқ хўжалиги темасида яратилган кинофильмлар фестивали ўтказилмоқда.

Фестивалда «Ғўзани суғориш системаси», «Жўхори ҳақида қисса», «Паррандачилик резервлари», «Маданий чорвачилик ўлкаси», «Тўйимли емлар» каби ва бошқа кўпгина пахтачилик, деҳқончилик, чорвачилик, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва электрлаштиришга доир хужжатли-оммабоп фильмлар намойиш қилинаётир.

Киносеанслар бошланиши олдидан турли темаларда лекция, доклад ва суҳбатлар ўтказилмоқда. Фестиваль сентябрь ойида якунланади.

Т. ЗУФАРОВ.

Совет ҳукуматининг Германия Федератив Республикаси ҳукуматига нотаси

СССР Ташқи ишлар министрлиги 26 июлда Германия Федератив Республикасининг Москвадаги элчихонасига нота юборди. СССР ҳукумати бу нотада Германия Федератив Республикаси ҳукуматини ўз озодлиги ва мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган араб давлатларига қарши агрессия қилиш мақсадида Германия Федератив Республикасининг территориясидан фойдаланмаслик учун амалий тадбирлар кўришга даъват этади.

Нотада таъкидлаб айтилишича, Америка ҳарбий қўмондонлигининг араб мамлакатларига қарши қуролли интервенцияни амалга ошириш учун плацдармларнинг бири сифатида Германия Федератив Республикаси территориясидан фойдаланаётганлигига доир фактлар кейинги кунларда маълум бўлиб қолди. Бундан ташқари, федерал матбуот ва ахборот бошқармаси раҳбари Эккардтнинг 18 июлдаги баёнотидан маълум бўлишича, Германия Федератив Республикаси ҳукумати Америка ҳарбий қўмондонлигининг ана шу тадбирларини маъқулламоқда ва оқламоқда. Совет нотасида таъкидлаб айтиладики, Германия Федератив Республикаси территориясининг чет эл қўшинлари ихтиёрига топширилиши тинчлик манфаатларига ҳам, Федератив Республиканинг хавфсизлигини таъминлаш манфаатларига ҳам хилофдир. Германия Федератив Республикаси ҳукумати, дейилади нотада, Яқин ва Ўрта Шарқдаги агрессияга ёрдам бераётган ҳаракатлари учун жавобгарликдан қочиб қутулолмайди.

ГАЗЕТА ТЕМАСИДА

Чинозда деворий газеталар ишини яхшилашга аҳамият берилмаётир

Чиноз районидаги ҳамма колхозларда деворий газета бор. Партия ташкилотлари яхши раҳбарлик қилаётган колхозларда деворий газеталар белгиланган вақтларда чиқиб туради. Бу соҳада Сталин номли колхоздаги «Пахтачи» деворий газетасининг иши мақташга арзирлидир.

Газетада колхоз экономикасини ривожлантиришга доир материаллар босилиб туради. Илғор пахтакорлар ва чорвадорлар ўз устларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш учун қандай меҳнат қилаётганликлари ҳақида ёзадилар. Юқори ҳосил усталарининг расмлари босилади. Уларнинг тажрибалари кенг пропаганда қилинади. Ишга кеч чиқиб, эрта қайтаётганлар танқид остига олинади.

Бошланғич партия ташкилоти ўз органига раҳбарлик қилишни тубдан яхшилаган. Деворий газета редакторининг ҳисоботи партия йиғилишларида тез-тез муҳокама қилинади. Унинг камчиликлари кўрсатилади. Партия ташкилоти колхоз ҳосилот советининг, агроном ва бригада бошлиқларининг мақолаларини уюштиришда редколлегияга яқиндан ёрдам беради. Танқидий материалларнинг таъсирчанлиги учун курашилади. Шу сабабли газетанинг колхозчилар ўртасида тарбиявий кучи катта.

Лекин райондаги ҳамма колхозларда ҳам деворий газеталарнинг ишини яхши деб бўлмайди. Кўп колхозларда бошланғич партия, комсомол ташкилотлари деворий газеталарнинг тез-тез чиқишига, унинг мазмунини яхшилашга етарли аҳамият бермаётирлар. Редколлегия аъзоларининг ҳисоботлари партия йиғилишларида эшитиб турилмайди. Шунинг учун ҳам кўп колхозларда газеталар аҳён-аҳёнда, баъзи ҳолларда эса байрам кунларигина чиқарилади. Масалан «XIX партсъезд» колхозида чиқаётган «Олға» газетаси 2-3 ойда ҳам бир марта чиқмайди. Шу сабабли унинг активлари йўқ.

Газета материаллари рангба-ранг эмас. Расмлар билан безатилмайди. Ғўзанинг ҳосилига ҳосил қўшаётган бригадаларнинг ютуқлари ҳақида жуда юзаки ёзиляпти. Қолоқ бригадаларнинг илғорларга етиб олишдаги ишлари конкрет мисолларда кўрсатилмайди. Мавжуд камчиликлар дадил очиб ташланмайди.

Бошқа колхозлардаги деворий газеталар ҳам ана шундай паст савияда.

Ленин номли колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари Х. Эргашев, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхози бошланғич партия ташкилотининг секретари М. Мирзаев ўртоқлар деворий газеталарга раҳбарлик қилишни ўзларидан соқит қилиб қўйганлар. Улар хабар ва мақолалар ёзмайдилар.

Деворий газеталарнинг ишини жонлантиришда, уларнинг омма ўртасидаги таъсирчанлигини оширишда район «Ленин байроғи» газетаси ҳам катта роль ўйнаши керак эди. Афсуски, редакция ходимлари деворий газеталарнинг иши билан чуқур қизиқмайдилар. Уларни мазмунли қилиб чиқариш учун зарур йўл-йўриқ кўрмаяптилар. Анча вақтдан бери газетада энг яхши деворий газеталар ҳақида материал босилмайди. Сифатсиз чиқарилаётган газеталарнинг иши танқид қилинмаётир.

Ўзбекистон КП Чиноз район комитети ҳам қуйи матбуотга раҳбарлик қилишда жиддий камчиликларга йўл қўймоқда. Район партия комитети ва унинг пропаганда ҳамда агитация бўлими (мудири ўртоқ Рустамов) деворий газеталарнинг иши билан кўп вақтдан бери шуғулланмай қўйган. Райком ходимлари колхозларда деворий газета қандай чиқарилаётганлигини яхши билишмайди. Редколлегия аъзоларининг семинарини ўтказиб туриш, тажрибаларни оммалаштириш масаласи ҳам ҳеч кимнинг эслга келмаётир.

Чиноз район партия комитети колхоз деворий газеталарининг ишини яхшилаш юзасидан зарур чоралар кўрмоғи керак.

А. ТОҒАЕВ,
С. АЛИЕВ.

Қисқартирилган иш кунига ўтиш тажрибасидан

Халқ хўжалигимиз барча тармоқларининг тез суръатлар билан муваффақиятли ривожланиб бориши, ишлаб чиқаришга янги-янги машина ва механизмларнинг жорий қилиниши, меҳнат унумдорлигининг тинмай ошиб бориши КПСС XX съездининг экономиканинг асосий соҳаларида меҳнат қилаётган ишчилар ва хизматчиларни 7 соатли, кўмир корида, металлургия каби етакчи саноат корхоналарида ишловчиларни эса 6 соатлик иш кунига ўтказиш ҳақидаги кўрсатмаларини амалга ошириш учун барча шароитларни вужудга келтирди. Республикамизнинг айрим оғир саноат корхоналарида қисқартирилган иш куни жорий қилинди.

Ўзбекистон металлурглари республикамиз саноат корхоналари ўртасида биринчилар қатори қисқартирилган иш кунига ўтдилар. Мартен ва прокат цехларининг коллективлари 1957 йилнинг ноябрь ойидан бошлаб қисқартирилган 7 соатлик иш куни асосида ишлай бошладилар. Бунда уларга ҳақ тўлаш янги системада ташкил этилди. 1958 йилнинг январь ойидан бошлаб мартен ва прокат цехларининг оғир участкаларида меҳнат қилаётганлар учун 6 соатлик иш куни белгиланди.

Металлургия заводи маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари коллективни қисқартирилган иш кунига муваффақиятли ўтказиш учун пўлат эритиш ва прокат ишлаб чиқаришни кўпайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда маҳсулот таннархини камайтиришни таъминлашга қаратилган бир қанча ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширдилар.

Кўп меҳнат талаб қиладиган бир қанча оғир иш процесслари механизациялаштирилди. Мартен печларида сиқиқ ҳаво ёрдами билан мазутни пуркаш амалга оширилди, бунинг учун соатига 30 кубометр кислород тайёрлаш қувватига эга бўлган компрессор ўрнатилди. «ПГ-400» маркали пресс ишга туширилди. Бу ва шунга ўхшаш бирқанча тадбирларнинг амалга оширилиши ишлаб чиқаришнинг ана шундай процессларини бажараётган 196 кишини бошқа участкаларда ишлашга кўчириш имкониятини берди.

Қисқартирилган иш кунига ва меҳнатга ҳақ тўлашда янги системага ўтилиши заводга қўшимча равишда яна 354 киши қабул қилинишини тақоза қилар эди. Ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш, иккинчи даражали иш процессларини механизациялаш мартен цехининг ўзидагина ёрдамчи ишчилардан 48 кишини, прокат цехида 78 кишини озод қилиш ва уларни асосий ишларни бажаришга ўтказишни таъминлади. Бунинг натижасида мартен цехига 78 ўрнига 47 киши, прокат цехига 157 ўрнига 78 кишинигина ишга олиш билан чегараланиш мумкин бўлди.

6-7 соатлик иш кунини жорий қилиш асосий ва ёрдамчи цехларни кадрлар билан мустаҳкамлашни яхшилаш заруриятини туғдирди. Цехларда меҳнат қилаётган малакали ишчилар сонини кўпайтириш ишлаб чиқариш суръатини тезлаштиришда муҳим аҳамиятга эга эканлиги назарда тутилиб, заводда малака ошириш курслари ташкил этилди. Янги ишга кирган 130 киши якка тартибда турли касбларга ўргатилди. Бундан ташқари заводда ташкил этилган илғор тажриба мактаблари ва курсларда 612 металлург ишдан ажралмаган ҳолда ўз малакасини оширди.

Меҳнатни нормалаш ва унга ҳақ тўлаш системасини қайта ташкил этишни муваффақиятли ўтказиш учун бу муҳим масалаларни тартибга солиш билан шуғулланувчи махсус группалар тузилди. Бу группаларнинг бири бўлган паспортлаштириш группаси меҳнатни ташкил этиш, иш ҳақи тўлаш, мартен печлари, прокат станлари, темирчилик-механика ва қуйиш ускуналарини паспортлаштириш юзасидан икки марта жамоат текширишини ўтказди. Бунда завод инженер-техник ходимлари билан бирга ишлаб чиқариш новаторлари ҳам актив қатнашдилар. Текшириш группаси барча цехлар бўйича 1200 марта фотографик ҳамда хронометраж кузатишлар ўтказди, улар пухта ўрганиб чиқилгач, илгариги 12 ўрнига 10 хил иш ҳақи тарифлари жорий қилинди. Натижада ҳамма ишчиларга меҳнат ҳақи тўлаш ана шу тартибда ташкил этилди, иш нормалари қайтадан белгиланди.

Юқорида қайд қилинган тадбирларни амалга ошириш иш ҳақи фондида тариф ставкаси ҳажмини оширди. Масалан, асосий цехларда ишлаб чиқариш нормалари ўртача ҳисобда 30,6 процент, ёрдамчи цехларда 48 процент кўпайтирилди, ишчиларга тўланадиган тариф ставкаси эса 68 процент оширилди. Тариф ставкасининг иш ҳақи фондидаги ҳиссаси 50 дан 75 процентгача борарди, планли нормага ўтилгач у 85 процентни ташкил этадиган бўлади. Шундай қилиб тариф ставкалари иш ҳақининг регулятори бўлиб қолади.

Иш вақти қисқартирилган бўлишига қарамай ишчилар олаётган маош кўпаймоқда. Олдин 12-разрядли старший вальцовшчикнинг бир иш кунлик тариф ставкаси 43 сўм 20 тийинга тенг бўлса, ҳозирги вақтда 10-разрядли вальцовшчик учун тўланадиган иш ҳақи 73 сўм 60 тийинни ташкил этади. Унинг маоши кунига илгаригига нисбатан 30 сўм 40 тийин кўпайди. Иш ҳақи тўлашда янги системага ўтиш натижасида прокатчининг ойлик маоши тариф бўйича 2000-2100, мукофотлар билан 2700-2800 сўмга етди. Ваҳоланки, эски системада унинг бир ойлик маоши 1700-1800 сўмга тенг эди. Пўлат эритувчилар оладиган иш ҳақи ҳам нисбатан анча ошди.

Ишчилар, инженер-техник ходимларга мукофот тўлаш системаси ҳам ўзгартирилди. Мукофот беришнинг коллектив ва шунга ўхшаш эски системалари бекор қилинди. Бунда асосан цех ишчилари учун мукофот тўлашни яхшилаш назарда тутилди. Масалан, нормани 100 процент қилиб бажарган ишчиларга унга тўланадиган иш ҳақининг 10-20 проценти миқдорида мукофот берилади ва нормадан ортиқча бажарган ҳар бир процент иши учун тўланадиган иш ҳақи 2 процентгача оширилди. Инженер-техник ходимларга мукофот тўлашда янги тартиб қўлланилмоқда.

Завод маъмурияти партия ва касаба союз комитетлари меҳнат унумдорлигини янада ошириш, мавжуд ички резервларни қидириб топиш, маҳсулот таннархини яхшилаш масалаларига бағишланган махсус иқтисодий конференция ўтказдилар. Мартен, прокат ва бошқа цехларда 6 та секция ташкил этилди, бу секцияларда ишлаб чиқариш экономикаси масалалари ҳақида 18 доклад тингланди ва муҳокама қилинди. Шунингдек умумзавод иқтисодий конференциясида ишлаб чиқаришнинг турли масалалари ҳақида 5 та доклад ўқилди. Конференция ишида 500 га яқин ишчи, инженер-техник ходим иштирок этди, 50 дан ортиқ киши конкрет таклифлар билан чиқди.

Конференция иштирокчилари томонидан киритилган таклифларни амалга ошириш завод коллективи учун жуда катта фойда келтиради. Уларни жорий қилиш бир йилда эритилаётган пўлат миқдорини 9,5 минг тонна, прокат ишлаб чиқаришни 8,6 минг тонна, тайёрланадиган ялпи маҳсулот миқдорини 5,6 миллион сўмлик оширади. Бу тадбирлар меҳнат унумдорлигининг ўртача иш ҳақига нисбатан олдинда боришини таъминлашга ёрдам беради.

Қисқартирилган иш куни асосида ишлаётган металлургия заводи коллективи Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг бундай ғамхўрликларига жавобан республикамиз эҳтиёжларига металл ҳамда прокатларни кўплаб етказиб бериш учун фидокорона меҳнат қилиб, катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Металлурглар ички резервларни ишга солиш, мавжуд агрегатлардан унумли фойдаланиш, иш вақтининг ҳар бир минутини бекорга ўтказмасликка интилиб, ярим йиллик планни муддатидан илгари бажардилар. Топшириққа қўшимча равишда 1700 тонна пўлат эритмаси, жуда кўп миқдорда прокат ишлаб чиқарилди.

Рационализатор ва ихтирочилар томонидан тушаётган таклифлар меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот ишлаб чиқариш харажатларини камайтиришга ёрдам бермоқда. Ўтган йили шу йўл билан заводга 934 минг сўм фойда келтирилган эди, бу йилнинг биринчи ярмида тушган таклифларнинг иқтисодий кўрсаткичи янада кўпдир. Шу йилнинг ўтган 6 ойи мобайнида ишчилар ва инженер-техник ходимлар томонидан тушган таклифларни жорий қилиш давлатнинг ярим миллион сўмликдан ортиқ маблағини тежаб қолиш имконини беради.

Металлургия заводида меҳнат унумдорлигининг меҳнат ҳақига нисбатан олдинда боришини тўла амалга ошириш учун халақит бераётган айрим камчиликлар ҳали ҳам бор. Бир қанча иш процессларини механизациялаш шу вақтга қадар амалга оширилмаётганлиги бу процессларни бажарувчилар меҳнатининг унумли бўлишига тўсқинлик қилаётир. Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши заводдаги бундай камчиликларни бартараф қилишда металлургларга амалий ёрдам кўрсатиши керак. Жумладан, Совнархоз электромагнит корпусларини тайёрлаш ишида заводга моддий ва техникавий ёрдам бериши зарур. Шундай қилинса корхона техника-иқтисодий кўрсаткичларини тағин ҳам яхшилаш учун кенг имкониятлар вужудга келади.

В. ЖУТОВ,
Узсовпроф меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг инструктори.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

Газета витриналарига эътибор кучайтирилсин

Редакцияга келган ҳамда текшириш ва чора кўриш учун Тошкент шаҳар партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлимига юборилган хабарларда Тошкент шаҳрининг Беруний, Калинин, Комсомол майдонлари, Октябрь, Госпиталь, Олой бозорлари, Вокзал каби аҳоли кўп тўпланадиган жойларида газета витриналарининг йўқлиги, борларида эса газеталар ўз вақтида осиб қўйилмаслиги кўрсатилган эди.

Шаҳар партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири ўртоқ Нишоновнинг редакциямизга маълум қилишича хатларда келтирилган фактлар тўлиқ тасдиқланган. Бу ҳақдаги масала Тошкент шаҳар партия комитетида ўтказилган йиғилишда ҳамда Октябрь, Куйбишев, Ленин, Киров, Фрунзе район партия комитетларининг бюро мажлисларида муҳокама этилган ва камчиликларни бартараф қилиш юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинган.

РЕДАКЦИЯДАН:

Кўрилган чораларга қарамай шаҳарда газета витриналари ҳануз талабга жавоб бермаётганлиги аниқланди. Чунончи, Октябрь район партия комитети бюроси бу масалани шу йил 21 майда муҳокама қилиб, район территориясида жойлашган 17 та корхона, йирик ташкилот ва муассасаларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотларининг секретарлари зиммасига шу йил 1 июнгача мавжуд витриналарни тартибга келтириш ва янгидан 20 та витрина ўрнатишни юклаган эди. Бироқ бюро қарори ҳозиргача тўла бажарилгани йўқ. Район территориясида 47 ўрнига ҳаммаси бўлиб 17 та витрина бор, холос. Қишлоқ хўжалик фанлари академияси, «Главташкентстрой» трести, Марказий телеграф, Ҳамза номли театр, Социал таъминот министрлиги ва бошқа ташкилотлар шу чоққача битта ҳам витрина ўрнатмаганлар.

Бу ҳол Октябрь район партия комитети ўзи қабул қилган қарорнинг бажарилиши устидан етарли контроллик олиб бормаётганлиги, бошланғич партия ташкилоти секретарлари ва жойлардаги хўжалик раҳбарларига нисбатан қаттиқ талабчанлик қилмаётганлигини кўрсатади.

Медпункт иши яхшиланди

Сирдарё районидаги «Ёш ленинчи» колхозидан келган бир хатда колхоз медицина пункти аҳоли талабига жавоб бера олмаётгани, беморларга тез ёрдам бериш учун зарур бўлган дори-дармонларнинг йўқлигидан шикоят қилинган.

Редакция текшириш ва чора кўриш учун хатни район соғлиқни сақлаш бўлимига юборган эди.

Район соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Х. Холиқовнинг редакцияга хабар қилишича, текширишда хатда кўрсатилган камчиликлар мавжудлиги тўла тасдиқланган. Колхоз медпункти керакли медикаментлар билан таъминланиб, колхозчиларга медицина ёрдами кўрсатишни яхшилаш чоралари кўрилган.

Кўк чойга талаб кўп

Иссиқ кунларда кўк чойни яхна қилиб ичса кишининг танаси яйрайди, — деди колхозчилардан бири.— Лекин областимизнинг шаҳар ва районларидаги магазинларга кўк чой келтирилмай қўйилди.

Редакцияга юқоридаги мазмунда кўплаб хат келмоқда. Тошкент область матлубот союзи правлениеси раисининг ўринбосари ўртоқ М. Е. Ракитерга бу шикоятлар билдирилганида у редакцияга қуйидаги жавобни берди:

— Яқинда район матлубот жамиятларига 53 минг килограмм кўк чой жўнатилди, 5-10 кун ичида яна шунча кўк чой жўнатиш мўлжалланган.

МАМЛАКАТГА 500 МИНГ ТОННА ПАХТА БЕРАМИЗ!

ҲОСИЛИМ МЎЛ БЎЛСИН ДЕСАНГ ПАХТАКОР ҒАЙРАТ ҚИЛ, ФУРСАТЛАР ЎТМАСИН БЕКОР!

Байроқдор бригадада

Суратда: (чапдан) ҳосилот советни раиси И. Ногой, колхоз раиси К. Абдуллаев, бригада бошлиғи Ли-Иннер ўртоқлар чеканканинг сифатини текшириб кўрмоқдалар. В. Панов фотоси.

Оқшом пайтида бригада аъзоларининг ҳаммаси дала шийпонига йиғилишди. Бугун бажарилган ишларга шу ерда якун ясалди. График бўйича белгиланган майдонлардаги ғўзалар сифатли культивация қилинибди. 10 гектарлик катта картага кечаси сув тараш учун зарур тайёргарлик кўрилибди.

— Ҳаммангларга раҳмат, — деди бригадир ўртоқ Ли, — энди эртага бажариладиган ишлар ҳақида гаплашиб олайлик. Мен ҳозир қўшни бригададан келяпман. Улар чеканкани бошлаб юборишибди. Биз ҳам эртадан бошлаб чеканка қилишга киришсак бўлади. Қардош республика пахтакорлари ҳам шуни маслаҳат бермоқдалар.

Бригада аъзолари бу фикрни маъқуллашди. Чеканка Ҳурия Ясинова бошлиқ звено ерларидан бошланадиган бўлди. Чунки бу звенонинг ғўзалари яхши ривожланиб, мўл ҳосил тўплай бошлаган. Шу ҳосилни кўпайтириш учун чеканкани кучайтириш керак.

Эрта тонг билан Ҳуриялар звеносида иш қизиб кетди. Бригада бошлиғи хурсанд бўлган ҳолда Турғунбой бошлиқ звено ерларига томон йўл олди. Бу звенода ҳам ғўзаларнинг авжи ёмон эмас, лекин 3 гектар ерда 10-15 кун ўсишдан қолган ғўза бригадирнинг кўнглини тинчитмас эди. Бригадир звено бошлиғини ана шу картада учратди. Турғунбой Юсупов ўзи бошлиқ 1-2 сувчилар билан биргаликда кеча яқинда ўғит солинган эгатларга сув тараб юрар эди.

— Мана шу сув билан ғўза ўзини тутиб олади, — деди звено бошлиғи бригадирни ишонтириб, — то яхши ғўзаларга етказиб олмагунимизча, ишни бўшаштирмаймиз.

Ўртоқ Ли Иннер бошлиқ бригада аъзолари Ўртасарой районидаги Сталин номли колхозда ўзаро социалистик мусобақа илғорлари ҳисобланадилар. Улар 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилганлар. Ҳар туп ғўзада тўпланаётган кўсаклар колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилотининг кўчма Қизил байроғини ўз қўлларида сақлаб келаётган бригада аъзоларининг аҳдларини тўла бажаришларидан дарак бермоқда.

Ф. УСМОНОВА.

Кексалар ғайрати

Оққўрғон районидаги Ворошилов номли колхоз аъзолари бу йил 1242 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 27 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Илғор бригадалар бу шарафли вазифани муваффақиятли бажариш учун барча техника ва ишчи кучидан тўлиқ фойдаланиб, ғўзани суғориш, озиқлантириш ва қатор ораларини ишлашни намунали ўтказаётирлар.

Аммо колхознинг Василий Новиков, Эшбой Тожиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларида кўпгина майдондаги ғўзаларни ёввойи ўт босганлиги, ғўзалар ўсишдан қолаётганлиги аниқланди. Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти бундай аҳволнинг олдини олиш учун ғўза парваришида бевосита ишламайдиган 26 кишини ғўза парваришига қўшимча равишда жалб қилди.

Бу ташаббусдан илҳомланган Башир ота Алиев, Ойдин ота Кузуков, Худойберди ота Шодиевлар сингари 15 дан ортиқ кексалар ғўза парваришига ёрдамлашмоқчи эканликларини изҳор қилдилар. Ҳозир бу нуроний оталарнинг ҳар бири 0,8-0,10 гектар ердаги ғўзани сифатли чопиқ қилмоқда.

Кексаларнинг бундай ватанпарварлик ҳаракати райондаги бошқа колхозларга ҳам ёйилмоқда.

М. ОЙДИНОВ.

Мусобақадошлар айтгани қилинса ҳосил мўл бўлади

Қардош Тожикистон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаси аъзолари Боёвут районидаги «Коммунизм» колхози далаларида бўлдилар.

Колхоз пахтакорлари бу йил 2400 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. Мусобақадошлар Жамол Латипов, Усмон Абдураҳмонов, Маҳкамбой Қўшоқов ўртоқлар бошлиқ бригада пахта далаларида бўлганларида ҳар туп ғўзада 5-6 тадан бўлиқ кўсак борлигини кўрдилар.

— Бу ҳали бизни қаноатлантира олмайди, — дейди бригада бошлиғи ўртоқ Жамол Латипов мусобақадошларни ишонтириб, — август ойида ҳам ишни бўшаштирмаймиз.

Меҳмонлар колхоз пахтакорларидан мамнун бўлган ҳолда қайтдилар. Улар 3- «Боёвут» совхозининг бир қатор бригадалари далаларида бўлганларида, тамоман бошқача манзарани — вақтида парвариш қилинмаётганлиги сабабли 10-15 кунлаб ўсишдан қолган, ҳали гулга кирмаган ғўзаларни кўриб ранжидилар. Совхоз раҳбарларининг берган маълумотларида «мана шунча гектар еримизда 4-5 тадан кўсак бор», деб кўрсатилган. Ҳақиқий аҳвол эса бунинг тамомила аксидир.

Мана, ўртоқ Тўйчи Норқўзиев бошқараётган бўлимнинг ўртоқ Қ. Хайдаров бошлиқ бригадаси. Наҳотки, район колхозлари илғор бригадаларининг ҳар туп ғўзасида 5-6 тадан кўсак бўлса-ю, бу бригаданинг 40 гектарга яқин ердаги ғўзаси шу вақтгача ягана қилинмаган бўлса! Ҳар уяда 7-8 тадан кўчат ўстирилаётганига нима дейсиз.

— Бу ердаги ғўзалар неча марта парвариш қилинди? — деб сўради мусобақадошлар совхоз директори ўртоқ Рашидовдан.

— Уч марта комплекс парваришдан чиқардик, — бамайлихотир жавоб берди директор.

Бу жавобнинг ўйламай-нетмай айтилганлиги равшан кўриниб турибди. Уч марта парвариш қилинган ғўзанинг аҳволи бундақанги бўлмайди. Борди-ю, жавоб тўғри бўлган тақдирда, ортиқча кўчатларга сарф қилинган меҳнат, сув, ўғит учун ўртоқ Рашидов нима деб жавоб қайтарар экан?! Ғўзалар яқиндагина культивация қилинибди, бу культивация ҳам ер ўтиб кетганидан кейин ўтказилгани учун катта-катта кесаклар кўчиб, ғўза томирларига шикаст етказилган.

Гап бошқа-ю, иш бошқа. Бригада бошлиғи «115 гектар ернинг ҳар гектаридан 22 центнердан ҳосил етиштирамиз», деб ваъдаларни қуюқ қилибди-ю, ишни суюлтириб юборибди.

Ўртоқ Шоди Хўжанов бригадасида ҳам аҳвол худди ана шундай. Бошқа бригадаларда ғўзаларга эгат ташлаб сув таралган бўлса, бу бригадада бир йўлаcига икки эгат ташлаб сув қўйилган. Ташланган эгатлар зарангдек қотиб кетган, бундан 10-15 кун илгари шу эгатларга солинган ўғит ҳалигача ғўза томирларига сингдирилмаганлиги, бригада бошлиғининг шу қадар бепарволиги меҳмонларни ҳайратда қолдирди. Бунинг устига қўшни, катта картадаги ғўзалар ёппасига бостириб суғорилган, эгатлар оқариб кетганлигига қарамай, ҳалигача культивация қилинмаган.

— Ҳамма айб сувчиларда, — дейди ўзини оқлаш учун директор, — масъулиятни сезишмаган. Кеча агрономимиз Гусарев «шу бригадага бориб келдим, ғўзаларнинг аҳволи чакки эмас» деган эди. Мен унинг гапига ишонибман, келмаган экан-да, чамаси, — шу билан директор йўл қўйилган камчиликни ўз бошидан соқит қилмоқчи бўлди.

Айб сувчиларда эмас, ҳамма айб совхоз раҳбарларида, бригада бошлиғида. Чунки директорнинг бу бригададан хабар олмаганига 10-15 кун бўлганлиги, кабинетда ўралашиб қолганлиги унинг ноўрин жавобларидан сезилиб турибди.

Мусобақадошлар директордан «кеча нечта универсал ишлади», деб сўраганларида у, сводкасига қараб дангалига «70 та» деб юборди. Шу техника билан ўша куни 200 гектардан ортиқ ердаги ғўза культивация қилинганлигини айтди. Наҳотки ҳар бир универсал билан фақат 2,5 гектардан сал ошиқроқ ердаги ғўза культивация қилинган бўлса! Ўз-ўзидан маълумки, ўша куни ё 20-30 универсал ишламаган, ёки совхоз раҳбарлари меҳнат унумининг шу қадар пасайиб кетганини билмаганлар. Ҳозирги кунда юздан ортиқ сувчининг ишга қатнашмаётганлигини қандай баҳолаш мумкин?! Шошмашошарлик билан 2-3 эгат ташлаб сув таралаётганлиги, давлат пулининг бекор кетаётганлигининг боиси ҳам худди ана шунда!

Мусобақадошлар 4- «Боёвут» совхозининг қўшни икки бригадасида ғўза парвариши қандай олиб борилаётганлигини бир-бирига солиштириб кўрдилар. Ўртоқ Эшмат Дўсмуродов бошлиқ бригадада 16 киши ишлайди, 70 гектардан ортиқроқ ери бор. Техника ва ишчи кучларидан унумли фойдаланмаётган бу бригадада 25 гектарга яқин ердаги ғўзани ўт босиб кетган. Икки томонлама ишланиши лозим бўлган ғўзалар биринчи парваришдан кейин кўндалангига культивация қилинмаган. Ҳаддан ташқари чанқатиб қўйилган ғўзалар шона ва гулларини тўкиб юбормоқда. Қўшни Насиб Бегиров бригадасида эса 50 гектар ердаги ғўзани фақат 5 киши парвариш қилмоқда. Бригадирнинг ўзи универсалчи. Сифатли парвариш қилинаётган ғўзалар соғлом ривожланмоқда. Ҳар туп ғўзада ҳозирнинг ўзидаёқ 5-6 тадан бўлиқ кўсак бор.

Совхозларнинг асосий майдонларида ғўза эркин ривожланмай ҳосилдан қолаётганлигининг сабаби нимада? Сабаби шундаки, совхозларнинг раҳбарлари 3-4 та илғор бригада ғўзаларининг бўйи ва кўркини кўриб, хотиржамлик кайфиятига берилганлар. Улар ана шу бригадаларда унча кўсак бор, мунча гул бор, деб юрибдилар. Қолоқ бригадаларда тез-тез бўлиб, уларга амалий раҳбарлик қилиш ҳақида ўйламайдилар.

Расво бўлди парвариш, ҳеч иши йўқ,
«Бажарилди график» деб кўнгил тўқ.
«100» деб ёзар сводкага дангал у,
Билмайдики, ўз-ўзини алдаш бу.

А. Шермуҳамедов ишлаган расм.

Мусобақадошлар хотиржамланиш керакмаслигини, ҳосилни тўла сақлаб қолиш ва ҳосилга-ҳосил қўшиш учун бундан буён ҳам астойдил меҳнат қилиниши лозимлигини совхоз пахтакорларига маслаҳат бердилар. Йўл қўйилган камчиликларни бартараф қилиш тадбирларини кўрсатдилар.

Совхозларнинг раҳбарлари мусобақадошларнинг ана шу қимматли маслаҳатларига тўла амал қилиб, ғўза парвариши соҳасида кескин бурилиш ясашлари лозим.

У. ЖОНГИТОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ

Ғўзани қандай чеканка қилиш керак

Ғўзада кўп миқдорда ҳосил элементлари пайдо бўлади. Аммо унинг бир қисми шона, гул, тугунча ва кўсакка айланаётган вақтдаёқ тўкилиб кетади.

Шона ва тугунчалар турли сабаблар билан тўкилади: экиннинг сувга қондирилмаслиги (тупроқда намнинг етишмаслиги ёки унинг керагидан ошиқ даражада бўлиши), ғўза қатор ораларининг сифатсиз ишланиши натижасида ўсимликнинг томирига ҳавонинг ёмон кириши, ўсимликнинг қишлоқ хўжалик заркунандалари ва касалликлари билан зарарланиши ҳам шона ва тугунчаларнинг тўкилишига сабаб бўлади. Бироқ шона ва тугунчаларнинг тўкилиши асосан озуқа моддаларининг етишмаслиги натижасида юз беради.

Ҳосил элементларининг тўкилиши ғўза ёппасига гулга кирган даврда бошланиб, август ойининг биринчи ўн кунлигида, яъни оммавий равишда ҳосил тўплай бошлаган ва у етилаётган даврга тўғри келади.

Ғўза гулга киргач, унинг тез ўсадиган асосий пояси, шунингдек ўсиқ ёншохлари томирдан сув билан бирга сингадиган озуқа моддаларининг кўп қисмини ўзига олади. Шунинг учун уларда ҳосил бўлган шона ва тугунчалар яхши ривожланмайди ва натижада тўкилиб кетади.

Ғўзани озиқлантириш, ўз вақтида суғориш ва культивация қилиш йўли билан яхши ривожлантириб, ҳосил элементларининг тўкилишини бирмунча камайтириш мумкин. Аммо оддий агротехника методларини амалга оширганда, ҳосил элементларининг тўкилишини камайтириб бўлмайди. Бу даврда ғўзанинг танасига сингган озуқа моддаларининг тупнинг ҳамма қисмларига тўғри тақсимланишига эришиш лозим.

Ғўза тупининг ва ўсувчан ён шохларининг учини чеканка қилиш ва уларнинг бундан кейинги ўсишини тўхтатиш ҳосил элементларининг сақлаб қолиш учун олиб бориладиган курашда асосий тадбирлардан бири ҳисобланади. Бунда озуқа моддаларининг кўп қисми шона, гул, тугунча ва кўракка эга бўлган ҳосил шохларига сингади.

Шунингдек, чеканка кўракни салмоқли қилишда катта роль ўйнайди, ҳосилнинг етилиши тезлашади. Тажриба шуни кўрсатадики, агар чеканка ўз вақтида ўтказилса, ҳосил 10-12 процент, айрим ҳолларда эса 15-20 процент кўпаяди.

Бу йил кўкламда ва ёзнинг биринчи ярмида ҳаво ноқулай келганлиги сабабли айрим районлардагина эмас, балки алоҳида колхозлар, совхозлар, ҳатто участкаларда ҳам ғўза бир текис ривожланмади.

Асосий майдонларда ғўза нормал ривожланган ҳолда, экин ривожланиш жиҳатидан орқада қолаётган майдонлар ҳам оз эмас. Шу сабабли ғўзани чеканка қилиш муддатларини белгилаганда, уни ҳар қайси участкада ҳар хил муддатда ўтказишни назарда тутиш лозим:

а) ғўзаси нормал ривожланган ва ҳозир ҳар туп экинда 14-15 тадан ҳосил шохлари бўлган участкаларда чеканкани дарҳол бошлаш ва уни 5 августдан кечиктирмасдан тамомлаш керак;

б) ғўзаси ривожланишдан орқада қолаётган участкаларда ҳар бир туп экинда 12-13 ҳосил шохи пайдо бўлгач, чеканкани бошлаш ва уни 10 августдан кечиктирмасдан тамомлаш лозим;

в) 10 августгача ғўза тупларида 10 тадан ортиқ ҳосил шохи пайдо бўлмаса, чеканкани бошламаслик мумкин;

г) ғўзаси турли хил ривожланган участкаларда чеканкани икки марта ўтказиш — аввало нормал ривожланган ўсимлик тупларини, орадан 5-7 кун ўтгач эса, камида 10 та ҳосил шохи мавжуд бўлган тупларни чеканка қилиш зарур;

д) ғўзаси бўлиқ участкаларда асосий поя ва ўсувчан шохларнинг учини чеканка қилиш билан бир қаторда ҳосил шохларининг учини ҳам чилпиб кетиш тавсия қилинади. Бу, ўсимлик тупларининг қуёш нуридан кўпроқ баҳраманд бўлишига, ҳосил олишини кучайтириш ва унинг етилишини тезлаштиришга, ғўза тупларининг ётиб қолмаслигига имкон беради. Бу участкаларда ғўзани биринчи навбатда чеканка қилиш, агар чеканка ўтказилгандан кейин ҳам ғўза туплари ғовлаб кетаверса, у ҳолда август ойининг охири ва сентябрь ойининг бошларида бачки шохларини юлиб ташлаш, ҳосил шохларининг эса сўнгги кўсак ҳосил бўлган жойидан юқориги қисмини кесиб ташлаш керак.

Чеканкани бу усулда ўтказиш пахтани машина билан териш учун ҳам қулай имконият яратади.

Чеканка қилган вақтда асосий поя ва ўсувчан ён шохларнинг учини энг юқорида тўла шаклланган барг ҳосил бўлган қисмигача 2-3 сантиметр узунликда узиб ташлаш керак.

Айрим колхоз ва совхозларда фақат ғўза асосий поясининг учинигина чилпиб, ўсувчан ён шохларнинг учини чеканка қилмасдан қўпол хатога йўл қўйилади. Чеканкани бу хилда ўтказиш фойда уёқда турсин, балки зарар келтириши турган гап. Чунки чеканка қилинмаган ўсувчан шохлар озуқа моддаларининг кўп қисмини олиб қўйиб, шона, гул, тугунча ҳамда кўсаги бўлган юқоридаги ҳосил шохларига зарар етказади.

Колхоз ва совхозларда чеканкани ўтказиш муддатини ғўзасининг ривожланиш даражасига қараб участкаларни текшириб чиққач белгилаш керак.

Ғўзани чеканка қилиш ғўза парвариши юзасидан белгиланган бошқа барча агротехник тадбирлар комплекси билан мувофиқлаштирилган ҳолда ўтказилиши, шу билан бирга экинни парвариш қилишни сусайтирмаслик керак.

Г. ФИЛИПЕНКО,
Қишлоқ хўжалик фанлари кандидати, республикада хизмат кўрсатган агроном.

Гўшт, сут етиштириш юзасидан олган мажбуриятимизни шараф билан бажарайлик

Чорвачилик йилининг 6 ойи якунланди. Аҳоли жон бошига гўшт, сут, ёғ етиштириш юзасидан яқин йиллар ичида АҚШ га етиб олиш тўғрисидаги вазифани бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилган областимиз колхозчилари, совхоз ишчилари бу соҳада бирмунча ютуқларни қўлга киритдилар.

Қорасув районининг чорвадорлари экишга яроқли ҳар юз гектар ер ҳисобига 170 центнердан сут етиштирдилар. Бу районда ўтган олти ой ичида ҳар бош соғин сигирдан 1451 килограммдан сут соғиб олинди. Ленин номли колхознинг илғор сут соғувчиси ўртоқ Минаввар Қосимова ўз боқимидаги ҳар бош соғин сигирдан 1840 килограммдан сут соғиб олди.

Шунингдек Калинин районининг колхозчилари эришган ютуқлар ҳам қувонарлидир. Бу районда ўтган ярим йилликда экишга яроқли ҳар 100 гектар ер ҳисобига 156 центнердан сут етиштирилди, социалистик мажбурият 53 процент бажарилди. Яъни ҳар бош сигирдан мажбуриятдаги 2750 килограмм ўрнига ҳозиргача 1553 килограммдан сут соғиб олинди. Бошқача қилиб айтганда бу районда ҳар бош соғин сигирдан олинадиган сут ўтган йилдагига қараганда 126 килограммданга кўпайди. Райондаги Карл Маркс номли колхоз чорвадорлари айниқса яхши натижаларга эришдилар. Колхозда мавжуд соғин сигирларнинг ҳар бошидан 2225 килограммдан сут соғиб олиниб, экишга яроқли ҳар 100 гектар ер ҳисобига 260 центнердан сут тайёрланди. Колхознинг моҳир сут соғувчиси Бўринисо Исҳоқова ҳар бош соғин сигирдан 3185 килограмм, Сталин номли колхознинг сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳикоят Абдуллаева эса 2614 килограммдан сут соғиб олди.

Бу мисоллардан кўриниб турибдики, илғор чорвадорларимиз мавжуд ички резервлар ҳамда имкониятлардан моҳирлик билан фойдаланиб, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини тинмай оширмоқдалар, гўшт, сут, ёғ ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни тобора кўпайтирмоқдалар.

Лекин шуни айтиб ўтиш керакки, ҳали областимиздаги қатор хўжаликларда чорвачиликни ривожлантириш масаласи билан жиддий шуғулланилмаётир. Олинган социалистик мажбуриятни бажариш учун барча зарур тадбирлар амалга оширилмаётир. Шу туфайли ҳам областимиз бўйича чорвачиликни ривожлантириш соҳасида қилинган ишларнинг якуни қаноатланарли эмас. Фактларга мурожаат қилайлик: область бўйича гўшт етиштириш юзасидан олинган мажбурият 35,4 процент, шу жумладан колхозлар бўйича 40 процент, совхозлар бўйича 30 процент бажарилди. Шунингдек сут етиштириш юзасидан олинган мажбурият 45,3 процент, шу жумладан колхозлар бўйича 49 процент, совхозлар бўйича 38 процент адо этилди.

Тўғри, гўшт етиштириш бирмунча кўпайган. Яъни ўтган йилнинг шу муддатига қараганда 17,2 процент кўп гўшт тайёрланган. Бироқ умуман олганда гўшт етиштиришнинг суръати ҳозирги талаблар даражасида эмас. Демак бизда гўшт етиштириш ишини тубдан яхшиланган деб бўлмайди.

Бунга сабаб шуки, қатор районларда чорвачилик иккинчи ўринга суриб қўйилиб, гўшт етиштириш масаласи билан чинакамига шуғулланилмаётир. Масалан, Бекобод районида гўшт етиштириш мажбурияти ҳозирга қадар 29,5 процент, Боёвут районида 24 процент, «Ховос» совхозида 19,3 процент бажарилган. Ярим йил давомида шундай кўрсаткичга эришган бу районлар ҳамда «Ховос» совхозининг раҳбарлари йиллик планни бажариш тўғрисида эндиликда қандай тадбир кўришаётган экан?!

Шуниси ачинарлики, Боёвут районининг қатор колхозларида гўшт етиштириш ўтган йилдагига қараганда 40 процент, Чиноз районидаги колхозларда эса 17,4 процент камайиб кетган. Бу камчиликларни оқлаб кўрсатиш учун ҳеч қандай асос йўқ.

Маълумки, бу йилги кўклам чорва молларини мўл-кўл ем-хашак билан таъминлаш имкониятини берди. Шундай экан, гўшт етиштиришни кўпайтириш учун астойдил курашиш керак эди. Аксинча, колхоз ва совхоз раҳбарлари чорвачилик ишига етарли аҳамият бермаётирлар. Бунинг исботи учун яна шу нарсани кўрсатиш мумкинки, давлатга топширилган молларнинг жуда кўп қисми орик, ўртача оғирлик даражаси камайиб кетган. Негаки, чорвадорларимиз давлатга топшириладиган молларни йил бошидан семиртириб боқмаётирлар.

Бекобод районидаги Сталин номли колхоз давлатга ўртача оғирлик даражаси 105 килограммлик йирик шохли қорамол, 23 килограммлик қўй, 30 килограммлик чўчқа топширганлиги бунга яққол мисол бўла олади. Оққўрғон, Октябрь, Паркент, Ўрта Чирчиқ районларидаги колхозларда ҳам давлатга топширилган моллар ҳаддан ташқари озғин. Боёвут районидаги Карл Маркс номли, Оққўрғон районидаги Навоий номли, Бўстонлиқ районидаги Энгельс номли колхозларда аҳвол айниқса ёмон.

Сут етиштириш юзасидан олинган мажбурият ҳам областимиз колхоз ва совхозларида ўтган олти ой давомида 45,3 процент бажарилди. Ўтган йилнинг шу муддатига солиштирилганда бизда сут етиштириш атиги 12 процент кўпайган. Бунга сабаб шуки, Чиноз, Мирзачўл сингари йирик районлар сут етиштиришни кескин камайтириб юборганлар. Верхне-волинск, Гулистон, Мирзачўл, Оржоникидзе, Ўрта Чирчиқ, Ўртасарой, Янгийўл районларида ҳам ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинадиган сут миқдори ўтган йиллардагига қараганда камайиб кетган.

Шундай колхозлар ҳам борки, уларда ҳозирги пайтда ҳам ҳар бош соғин сигирдан жуда кам миқдорда сут олинаётир. Масалан, Бекобод районидаги Сталин номли колхозда ўтган ярим йилликда ҳар бош соғин сигирдан 225 килограммдан, Мирзачўл районидаги Мичурин номли колхозда 279 килограммдан, Гулистон районидаги Фрунзе номли колхозда 334 килограммдан, Оққўрғон районидаги Будённий номли колхозда 389 килограммдан, «Пискент» совхозида 508 килограммдан сут соғиб олинибди. Ваҳоланки, областимиз бўйича ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинган сут 861 килограммни ташкил этади. Бу шуни кўрсатадики, колхоз ва совхозлар сут ва гўшт етиштиришни кўпайтириш учун ҳали мавжуд резервлардан тўла фойдаланмаётирлар. Бундай хўжаликлар йил бошида социалистик мажбуриятни оладилар-у, лекин бу мажбуриятни амалда бажариш учун астойдил курашмайдилар. Чорвадорлар орасида зарур ташкилий ишлар олиб борилмайди, уларнинг унумли ишлаши учун барча шароит яратиб берилмайди. Ҳар бир чорвадорнинг маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан моддий манфаатдорлиги тўла ҳисобга олинмайди.

Сут етиштириш суръатининг пастлигига яна бир сабаб шуки, чорва фермаларининг жуда кўп раҳбарлари ва ходимлари соғин сигирлар сонини кўпайтириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмайдилар. Шунинг учун ҳам кўпгина хўжаликларда биринчи июлга қадар планда мўлжалланганидан кам сигир бўлган. Ўз-ўзидан равшанки, бундай аҳволда сут етиштиришни муттасил кўпайтиришни таъминлаш мумкин эмас. Бунинг устига баъзи бир колхоз ва совхозлар чорва моллари боқиладиган жойларни яхшилаш ва уларга бериладиган ем-хашак рационларини кўпайтириш тўғрисида бош қотирмайдилар.

Гўшт, сут етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятнинг қониқарсиз бажарилаётганлигига область қишлоқ хўжалик бошқармаси ва унинг чорвачилик бўлими ходимлари, совхозлар тресети, район ташкилотларининг раҳбарлари ҳам айбдордирлар. Улар партия ва ҳукуматимизнинг йирик шохли қорамоллар сонини кўпайтириш, айниқса, сигирларнинг сонини кўпайтириш, зотини яхшилаш тўғрисидаги қарор ва топшириқларини бажариш учун изчиллик билан кураш олиб бормаётирлар. Шунинг учун ҳам 1 июлга қадар область колхоз ва совхозларида йирик шохли қорамолларни кўпайтириш плани 96,5 процент, сигирлар сонини кўпайтириш 89,7 процент бажарилган.

Баъзи бир колхоз ва совхозларда сигирларни бузоқлатиш, молларни хўжаликнинг ўзида урчитиб кўпайтириш иши билан етарли шуғулланилмаётир. Масалан, Оққўрғон районидаги Навоий номли колхозда ҳар юз бош сигирдан атиги 28 тадан, Гулистон районидаги Фрунзе номли колхозда 12 тадан, Бекобод районидаги Энгельс номли колхозда 32 тадан, «Малик» совхозида 30 тадан, «Пискент» совхозида 39 тадан бузоқ олинибди. Бу фактлар юқоридаги хўжалик раҳбарларининг масъулиятни ҳис қилмаётганликларини кўрсатади.

Чорвачиликнинг муҳим тармоғи — чўчқачиликни ривожлантириш соҳасидаги ишлар ҳам қаноатланарли эмас. Совхозларда чўчқалар сонини кўпайтириш плани 80 процент, чўчқа гўшти етиштириш плани эса 23,8 процент бажарилибди.

Область колхоз ва совхозларида паррандачиликни ривожлантириш ҳам жуда суст бормоқда. Ҳозирги пайтда областда планга нисбатан 64,4 процент парранда бор. Буларнинг ҳаммаси албатта гўшт етиштириш ва тухум тайёрлаш юзасидан белгиланган мажбуриятларнинг бажарилишига салбий таъсир қилмоқда.

Чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини оширишда ем-хашак базасини мустаҳкамлаш муҳим факторлардан биридир. Бу йил об-ҳаво шароити ем-хашакнинг сероб бўлишига имкон берди. Шунга қарамай, маккажўхори ва ем-хашакбоп бошқа экинларни ўстириш ёмон аҳволда.

Ем-хашак тайёрлашда маккажўхори биринчи даражали аҳамиятга эгадир. Бироқ шунга қарамасдан колхоз ва совхозларда маккажўхори ўсимлигини парвариш қилишда қатор камчиликларга йўл қўйилмоқдаки, бунинг натижасида ҳосилдорлик камайиб кетиши мумкин. Колхоз ва совхозларда маккажўхорини культивация қилиш уёқда турсин, ҳатто суғориш ишларига ҳам аҳамият берилмаётир. Шуни унутмаслик керакки, агар аҳвол шу зайлда давом этаверар экан, областимиз бўйича 300 минг тонна силос бостириш юзасидан олинган мажбуриятни бажариш мумкин бўлмай қолади.

Область қишлоқ хўжалик бошқармаси ва совхозлар тресети ҳам бу муҳим масалага етарли эътибор бермаётир, силос иншоотларини тайёрлаш, маккажўхоридан мўл ҳосил етиштириш, ҳозирнинг ўзидаёқ ҳамма хўжаликларда силос бостиришни кенг кўламда кучайтириб юбориш юзасидан колхоз ва совхозларга амалий ёрдам бермаётир.

Қир ва адрларда табиий ўт, пичан бу йилгидек сероб бўлган эмас. Демак бу имкониятдан фойдаланиб, чорва моллари учун кўп йилга етадиган ем-хашак тайёрлаш мумкин. Бироқ, ҳозирга қадар 73 процент майдондаги пичан ўриб олинибди, бу ўриб олинган хашакларнинг ҳаммаси ҳам ғарам қилиб қўйилмаганлиги учун қовжираб кетиб сифатини йўқотмоқда.

Областимизда беда ўриш ҳам уюшқоқлик билан ўтказилмаётир. Ўриб олинган бедалар далаларда узоқ вақт туриб қолмоқда ва сифати бузилмоқда. Беда ўримини тезлаштириш ва уни ғарамлашда колхоз, совхозларда ва МТСлардаги техникадан ёмон фойдаланилмоқда.

Октябрь районидаги хўжаликларда ем-хашак тайёрлаш плани ҳозиргача 8,8 процент, Сирдарё районида 25,6 процент, Пискент районида 27,2 процент, Оржоникидзе районида 28,2 процент бажарилди.

Юқоридагилардан хулоса чиқариб шуни айтиш мумкинки, гўшт, сут етиштиришни кўпайтириш соҳасида ҳали қатор муҳим камчиликлар бор. Бу камчиликларни яқин кунлар ичида тугатиш ва шу йўл билан иккинчи ярим йилликда чорва маҳсулдорлигини ошириш, уларнинг сонини кўпайтириш, 1958 йилги социалистик мажбуриятимизни бажаришимиз лозим.

Бу вазифани муваффақиятли бажариш учун колхоз, совхозларнинг партия ташкилотлари, район партия комитетлари, чорвачилик фермаларининг ходимлари астойдил ишлашлари керак. Улар чорвачиликни ривожлантиришнинг янгидан-янги резервларини қидириб топишлари, қишлоқ меҳнаткашларини гўшт, сут, ёғ етиштириш соҳасида АҚШга етиб олиш тўғрисидаги вазифанинг бажарилишига сафарбар этишлари лозим.

П. НОВОСЕЛЬЦЕВ,
Ўзбекистон КП Тошкент област комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

БЕРЛИН, 26 июль. (ТАСС). Германия Демократик Республикаси бош министри ҳузуридаги матбуот бошқармаси ҳозирги халқаро вазият тўғрисида кеча Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг баёнотини эълон қилди. Баёнотда Америка ва Англиянинг Ливан ҳамда Иорданиядаги агрессиясига қарши кўп мамлакатлардаги тинчликсевар халқлар кураш кампаниясини кучайтириб юборганлиги таъкидланади.

СССР ҳукумати томонидан кўрилган тадбирлар, дейилади баёнотда, хусусан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевнинг СССР, АҚШ, Англия, Франция ва Ҳиндистон ҳукуматлари бошлиқларининг учрашуви тўғрисидаги таклифи агрессия доирасини чеклаб қўйиш учун муҳим аҳамиятга эгадир.

Баёнотда Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг сиёсати, жумладан, 23 июль баёноти танқид қилинади. Ғарбий Германия ҳукумати 23 июль баёнотида очиқдан-очиқ интервентлар томонига ўтди.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ИШЧИЛАР СИНФИ АРАБ МАМЛАКАТЛАРИ ХАЛҚЛАРИ БИЛАН БИРДАМДИР

БЕРЛИН, 26 июль. (ТАСС). Кеча Берлинда Берлин касаба союз активининг йиғилиши бўлди. Бу йиғилишда Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг секретари П. Фернер Германия Бирлашган социалистик партияси V съездининг қарорлари муносабати билан Германия Демократик Республикаси касаба союзларининг вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Докладчи айтдики, Аденауэр ҳукумати интервентларнинг қўшинларини Яқин Шарққа юбориш учун Ғарбий Германияни Американинг ҳарбий базасига айлантирди. П. Фернер ҳаммадан гулдурос қарсаклар остида бундай деди: Германия Демократик Республикасининг ишчилар синфи араб мамлакатлари халқларининг миллий мустақиллик учун олиб бораётган курашида улар билан бирдамдир.

ДАЛЛЕСНИНГ БОННДАГИ МУЗОКАРАЛАРИ

БОНН, 26 июль. (ТАСС). Бугун бу ерда Германия Федератив Республикасининг канцлери Аденауэр билан АҚШ давлат секретари Даллес ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Музокаралар тамом бўлгандан кейин эълон қилинган қўшма баёнотда, жумладан, бундай дейилади: «Яқин Шарқдаги аҳволга тааллуқли масалалар устида муфассал фикр олишув бўлди».

Сўнгра ахборотда «ҳозирги аҳволга баҳо беришда ҳамда «шу аҳволдан чиқишнинг лозим бўлган усуллари» хусусида ҳар иккала томоннинг тўла равишда бир фикрга келганлиги» таъкидланади.

Германия Федератив Республикаси ҳукумати ҳузуридаги матбуот ва информация бошқармасининг раҳбари Экхардт музокаралар тамом бўлгандан кейин ўтказилган матбуот конференциясида гапириб, музокаралар вақтида Яқин Шарқдаги аҳвол билан бир қаторда бошқа масалалар, жумладан, юксак доирада ўтказиладиган кенгаш тўғрисидаги масала ҳам муҳокама қилинди, деди.

Даллес Аденауэр билан музокараларни тамомлагандан кейин ўз самолётида Бонндан Лондонга учиб кетди.

Яқин ва Ўрта Шарқда тинчликка бўлган хавф тугатилиши лозим

Н. С. Хрушчевнинг 23 июлдаги мактуби тўғрисида чет элларда баён қилинган фикрлар

Чет мамлакатларнинг матбуоти СССР Министрлар Совети раиси Н. С. Хрушчевнинг АҚШ, Англия, Франция ва Ҳиндистон ҳукуматлари бошлиқларига юборган мактубларини қизғин шарҳлашни давом эттирмоқдалар. Совет Иттифоқи Яқин Шарқдаги кескинликни юмшатиш мақсадида ҳукуматлар бошлиқларининг учрашуви билан Хавфсизлик Кенгашининг махсус мажлисини чақиришга дарҳол розилик берганлиги матбуотнинг диққат марказида турибди.

Индонезиядаги «Харриан ракьят» газетаси бундай деб ёзади, «Эйзенхауэр юксак доирада фавқулодда кенгаш чақиришни рад қилганидан кейин бош министр Хрушчев ўзининг бу мактуби билан тинчликни сақлаб қолмоқ учун янги йўл очди. Бундай кенгашни чақириш масаласи энди АҚШга боғлиқ бўлиб қолди: агар АҚШ Совет Иттифоқининг таклифини яна рад қиладиган бўлса, у ҳолда бутун дунё АҚШ агрессияни давом эттиришни мақсад қилиб олганлигини яққол кўради». Бироқ, деб ёзади газета, охирги сўзни халқларнинг ўзи айтади, халқлар Америка агрессорларининг планини барбод қилиб ташлайдилар.

Индонезиядаги «Витанг тимур» газетаси ҳам шуни қайд қилиб ўтади, ҳукуматлар бошлиқларининг Хавфсизлик Кенгаши доирасидаги мажлисида қатнашишга Совет Иттифоқининг тайёр эканлиги СССРнинг тинчликка нақадар зўр куч билан интилаётганлигини кўрсатади. Лекин бу нарса Совет Иттифоқининг заифлигидан далолат бермайди, деб ёзади газета. Бу эса АҚШ ўз қўшинларини Ўрта Шарқдан олиб кетиши керак деб таъкидлайди.

Бирлашган Араб Республикаси Миср районининг матбуоти янги уруш хавфининг олдини олиш мақсадида оқилона чоралар кўрмоқ учун дарҳол юксак доирада кенгаш чақириш керак, деган фикрни қизғин равишда қувватламоқда.

«Хурриёт» талаб қилаётган кенгаш, деб ёзади «Аджумхурия» газетаси, жаҳон бозорида тинчлик учун катта ташвишга хотима беришнинг ва уруш хавфини тугатишнинг энг яхши воситасидир. Юксак доирада кенгаш ўтказишни ҳозирги кескинлик талаб қилаётган ҳаётий муҳим зарурият бўлиб қолди».

«Алахром» газетаси эса, араб мамлакатларининг халқлари уруш хавфини йўқотиш мақсадида юксак даражада кенгаш чақирилишини табриклайдилар, деб ёзмоқда. «Биз, деб ёзади газета, юксак доирада чақириладиган кенгаш фақат Ўрта Шарқдагина эмас, шу билан бирга бутун дунёда ҳам тинчлик ўрнатиш йўлида қўйиладиган қадам бўлишини биламиз...»

«Ашшааб» газетаси ўзининг бош мақоласида кенгаш ўтказилишининг ўзи бутун дунё юксак доирада кенгаш ўтказилишини кутиб турган бир пайтда, АҚШ ва Англия ўз Ўрта Шарқдаги ҳарбий тайёргарликларини давом эттирмоқдалар, деб ёзади. Ўрта Шарқдаги ўз ингилиз қўшинларининг сони, деб ёзади газета, кундан-кунга кўпайтирилмоқда. Америка ўз қуролли кучларини шу районга юбормоқ учун янги кемалар тайёрламоқда.

АҚШ президенти Эйзенхауэрнинг СССР Министрлар Совети раиси Н. С. Хрушчевга берган жавоби бугун инглиз газеталарининг асосий темаси бўлиб қолди. Гарчи бу жавоб АҚШ ҳукмрон доиралари ҳукуматлар бошлиқларининг кенгашини ҳатто Макмиллан таклиф қилган формада, яъни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгаши доирасида чақиришни ҳам қандай йўллар билан бўлса орқага суриш интилаётганликларини кўрсатиб турган бўлса ҳам, кўпгина буржуа газеталарининг шарҳчилари бу жавобни ижобий қадам деб кўрсатишга уринмоқдалар.

Газеталар Англия ташқи ишлар министрлиги вакили айтган гапларни келтирмоқдалар. Бу вакил Американинг жавобини «табриклаб», «Бу жавоб Англия ҳукумати билан «бамаслаҳат» тайёрланган, деб айтган.

Аммо бир қанча газеталарнинг шарҳлардан маълум бўлишича, Англия ҳукумати билан АҚШ ҳукумати ўртасида англанишмовчиликлар пайдо бўлди, деган таассурот туғилмоқда. АҚШ ҳукумати Англия ҳукуматининг огзига урмоқчи бўлди ва Совет ҳукуматининг Ғарбнинг таклифини қабул қилиши билан, ҳар қандоқ бир сафар ҳам орқага тисарилди. «Дейли мейл» газетасининг обзорчиси Жеффри Уэйкфорднинг сўзига қараганда, Ғарбнинг баъзи дипломатлари Эйзенхауэрнинг ўз жавобини Англия ҳукумати ўз жавобини юбориши кутмай юборганлиги «Макмилланга берилган зарба» бўлди деб айтмоқдалар.

«Таймс» газетаси ўз дипломатик мухбирининг хабарини босиб чиқарди. Бу хабарда, президентнинг жавобини «Лондон умуман мамнун жиҳатидан ҳам, шунингдек жавобнинг тафсилотини ҳам маъқуллади» дейилади. Айни вақтда бу газетайни Вашингтондаги мухбири, Эйзенхауэрнинг жавоби «Американи ҳукумати Хрушчев билан Нью-Йоркда учрашишнинг унчалик истамаётганлигини» кўрсатади, деб ёзмоқда. Президент, деб ёзади сўнгра мухбир, Хавфсизлик Кенгашининг ҳозирги аъзолари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари билан биргаликда ҳам, кенгаш ўтказиш — «умуман мақбул» бўлмаслигини, деган масалани ҳал қилиб олишларини таклиф этади.

Англиянинг позициясига келганда, «Манчестер гардиан» газетасининг фикрича, «Суваиш Англия учун шундай аччиқ тажриба бўлдики, эндиликда ҳеч ким бу тажрибанинг такрорланишини истамайди». Газета умум палатасида оппозициянинг ҳукуматга тазиқ ўтказганлиги ва шундан сўнг Макмиллан ҳукуматлар бошлиқларининг кенгашини Хавфсизлик Кенгаши доирасида ўтказишни таклиф қилганлиги ҳам сабаб шу бўлди, деб ёзмоқда.

26 июль. (ТАСС).

Американинг янги Ер йўлдоши учирилди

НЬЮ-ЙОРК, 26 июль. (ТАСС). Америка телеграф агентликларининг билдиришича, бугун Америка Қўшма Штатларида Ернинг янги Америка сунъий йўлдоши «Юпитер-С» ракетасининг ёрдами билан учирилган. Йўлдош 2 метр узунлигидаги цилиндр формасидадир. Унинг вазни 17 килограмм 295 грамм.

Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлигининг билдиришича, миллий фанлар академияси йўлдошнинг орбитага чиққанлигини хабар қилган.

Америка қўшинларини Ливанга тушириш давом этмоқда

ЛОНДОН, 26 июль. (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири Байрутдан хабар беради: Кеча бу ерда америка денгиз пиёда аскарларининг салкам 1.500 кишидан иборат резерв батальони туширила бошлади. Хабар беришларича, бу батальон Байрут районида жойлаштирилади.

Рейтер агентлиги мухбирининг билдиришича, 24-америка пиёда десант дивизияси авиадесант группасининг ёрдамчи кучларини Ливанга юбориш ҳам тугалланган. Ҳозирги вақтда, дейилади хабарда, Ливан киргизилган Америка қуролли кучларининг умумий сони 10 минг кишига етди.

Америка самолётлари Ливан устида учмоқдалар

БАЙРУТ, 26 июль. (ТАСС). Америка реактив ҳарбий самолётларининг катта бир группаси бугун кундузи Ливан пойтахтида ва мамлакатнинг бошқа районлари устида учиб юрди. Бу ерда айтишларича, ана шу самолётлар «кучни намойиш қилиб кўрсатиш» ва кўрқолинчиларнинг кўркитиш учун учмоқдалар. Айни вақтда Америка ҳарбий самолётларининг бошқа бир катта группаси авианосецлардан парвоз қилиб, ана шу намойишда қатнашган.

АМЕРИКА САМОЛЁТЛАРИ БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҲАВО ЧЕГАРАЛАРИНИ БУЗМОҚДАЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 26 июль. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикасининг доимий вакили Умар Лутфий Хавфсизлик Кенгашининг раисига бугун хат юборди. Хатда Бирлашган Араб Республикасининг ҳукумати америка самолётлари Бирлашган Араб Республикасининг ҳаво чегараларини бузаётганлигига қарши норозилик билдиради. Хатда, америка самолётлари республиканинг ҳаво йўлларида одатдагича учиб юрган Миср гражданлар ва савдо самолётларига ҳужум қилишга бир неча марта уриндилар, дейилади.

Умар Лутфий Бирлашган Араб Республикасининг шикоятига Хавфсизлик Кенгашининг расмий ҳужжати тариқасида тарқатилишини лозимлигини илтимос қилиб, мазкур хатда, Бирлашган Араб Республикаси «ўзи лозим топган ҳар қандай чораларни кўриш ҳуқуқидир» деб таъкидлади.

АМЕРИКА ЁШЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ АЪЗОЛАРИНИНГ ГРУППАСИ ТОШКЕНТДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

СССР Ёшлар ташкилотлари комитетининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Америка ёшлар делегацияси аъзоларининг группаси 27 июлда Тошкентдан Олмаотага жўнаб кетди.

АҚШдан келган меҳмонлар Ўзбекистонда бир неча кун бўлдилар. Улар республика йигит ва қизларининг ҳаёти билан танишиб, бир қанча саноат корхоналари, ўқув юртлари, илмий, маданий оқартув ва болалар муассасаларида бўлдилар. Делегация аъзолари ёш ўзбек ишчилари, деҳқонлар, ёш ўқитувчилар, олимлар, студентлар, мактаб ўқувчилари билан учрашдилар ва суҳбатлашдилар.

Ўзбекистон ССР маориф министри И. Қ. Қодиров Америка ёшлари делегациясини қабул қилди. (ЎзТАГ).

ОҚ ЙЎЛ, ДЎСТЛАР!

Суратда: бўз ерларга жўнаб кетаётганлар митинги. Минбарда А. Ботирхонов. В. Панов фотоси.

Қардош Қозоғистоннинг кўриқ ва бўз ерларида, бепоён далаларида бу йил ҳам ғалла ҳосили мўл бўлди.

Ана шу ғаллани ҳеч нобуд қилмай тезроқ йиғиб-териб олиб, она-Ватанга топшириш қозоқ халқи билан бирга бошқа қардош халқларнинг ҳам ватанпарварлик бурчидир. Буни яхши тушунган пойтахтимиз комсомол-ёшлари ўтган йилгидек бу йил ҳам кўнгилли равишда Қозоғистон далаларига бориб, кўмаклашиш истагини билдирдилар. 27 июль куни уларнинг кўпчилиги тантанали равишда кузатиш маросими бўлди.

Ингилиш пунктида гавжум. Бу ерга келаётган хушчақчақ ёшлар билан тўла юк машиналарининг кети узилмайди.

Ҳамма трибуна олдига тўпланди. Кўриқ ва бўз ерларга жўнаётган йигит ва қизларнинг пойтахт комсомол ёшлар билан кузатишда тантанали митинги Тошкент шаҳар комсомол комитетининг секретари ўртоқ Соқиев очди.

Биринчи бўлиб Тошкент шаҳар Ижроия комитетининг саноат бошқармасига қарашли Чкалов номли завод ишчиси Р. Хўжаева сўз олади.

Минбарга Тошкент Тўқимачилик институтининг III курс студенти А. Ботирхонов чиқади.

— Биз, — дейди у, — комсомол чақириғи билан олижаноб мақсад сари кетяпмиз. Ўтган йил ҳам ғайрат билан меҳнат қилиб эл ҳурматига сазовор бўлиб қайтган эдик. Бу йил ҳам ундан ҳам яхшироқ ишлаймиз. Мен коллективим номидан Низомий номидаги Тошкент давлат Педагогика институти студентларини социалистик мусобақага чақираман.

Шундан сўнг сўзлаган Тошкент Педагогика институтининг студенти Евдокимова бу чақириқни ўз коллективи номидан қабул қилади.

Тошкент молия-иқтисод институти студенти Мамишикова, Октябрь революцияси номли паровоз-вагон ремонт заводи ишчиси Попов ва штаб бошлиғи Борков ўртоқлар ҳам сўзга чиқадилар.

Сўз Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ф. Хўжаевга берилади.

У Тошкент шаҳар партия комитети номидан ва барча пойтахт меҳнаткашлари номидан кўриқ ерларга жўнаб кетувчиларга соғ-саломатлик, ишларида муваффақиятлар тилайди.

Митинг тугади. Жўнаб кетувчилар ўз вагонларига жойлашадилар. Кетаётган биринчи эшелонда пойтахтимизнинг Октябрь, Ленин, Киров ва Фрунзе район комсомол ёшлари бор.

Кузатгани чиққан ота-оналар, жамоатчилик вакиллари партия ва комсомол ходимлари жўнаб кетувчилар билан самимий хайрлашадилар. Комсомол йўлланмаси билан қайтиб кетган 2 минг йигит-қиз хилма-хил жанговар шиорлар билан безатилган қатор вагонларга жой оладилар. Тўқимачилик институти студентлари жойлашган вагон тепасида кўчма Қизил байроқ ҳилпираб турибди. Бу байроқ уларга ўтган йили ғалла ўримида қилган фидокорона меҳнатлари учун Акмолинск областидаги «Интулизиаст» совхози томонидан берилган. Мана паровоз сўнгги гудокни чалди. Поезд секин-аста қўзғалди...

Оқ йўл, қадрли дўстлар!

Н. НАСИМОВ.

Ғалла ўримига борувчилар учун

Ўзбекистон касаба союзлари совети қардош Қозоғистон далаларида етиштирилган мўл ғалла ҳосилини ўриб олишга жўнаб кетаётган комсомол-ёшларга маданий хизмат кўрсатиш мақсадида уларга турли маданий моллар, жумладан, 12 та радиоприёмник, 12 та гармон, баян, аккордеон, 20 та патефон пластинкалари, 70 та шахмат-шашка, домино, 70 та футбол ҳамда волейбол тўпи, 500 нусха турли китоб ажратди.

Бундан ташқари, умумий овқатланиш ва матлубот жамиятлари, Тошкент темир йўл ишчилари, медицина ходимлари касаба союзларининг республика комитетларига ғалла ўримидаги комсомол-ёшлар учун маданий-маиший хизмат кўрсатишни ҳар томонлама кучайтириш тўғрисида кўрсатма берилди.

ФУТБОЛ

Ҳисоб 3:0

Ўтган дам олиш куни Марказий «Пахтакор» стадионида футбол бўйича СССР кубоги учун бўлган мусобақада майдон эгалари «Колхозчи» (Ашхобод) командаси билан учрашди.

Қаттиқ кураш вазиятда ўтган ўйиннинг биринчи ярми охирига яқинлашмоқда. Аммо ҳар икки команда ҳам ҳисобни очолгани йўқ. Ниҳоят охирги минутда «Пахтакор» командасининг ўйинчилари бор кучлари билан ҳужумга ўтдилар ва уларнинг ўнг қанот ҳужумчиси Моторин тўпни зарб билан тепиб қарши томон дарвозасига киритди.

Дам олишдан кейин кўп ўтмай Тазетдинов ҳисобни 2:0 га, ўйиннинг охирги минутида эса Боркин 3:0 га етказди.

Шундай қилиб «Пахтакор» командаси ғалаба қозонди.

Енгил атлетикачилар семинари

Пойтахтимиздаги «Меҳнат» кўнгилли спорт жамияти область комитети ҳузурида муассасаларида енгил атлетикачилар ораларида интенсив ривожлантириш мақсадида енгил атлетика инструкторлари ва 3-категория судьялар тайёрлайдиган махсус семинар ташкил қилди.

Ҳозир семинар машғулотларига «Ташсельмаш», «Ўзбексельмаш» заводлари, тўқимачилик комбинати ва бошқа завод-фабрикалардан 20 га яқин киши қатнашмоқда.

Телевидор экранида

29 ИЮЛДА

19.30 Кичкинтойлар учун рус тилида «Расм чизишни ўрганамиз» деган эшиттириш.

19.50 Киножурнал.

20.00 Октябрь район бадиий ҳаваскорларининг концерти.

20.40 Ҳужжатли фильм.

21.40 «Пойтахтимиз меҳмонлари» циклидан эшиттириш.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

АҚШ ва СССР енгил атлетикачилар терма командаларининг матчи

27 июлда Москвада В. И. Ленин номидаги Марказий стадионнинг катта спорт майдонида Америка Қўшма Штатлари ва Совет Иттифоқи енгил атлетикачилари терма командаларининг матчи бошланди. Бу мусобақалар бу йилги спорт мавсумидаги энг катта воқеадир. АҚШ ва СССР енгил атлетикачилар командаларининг биринчи марта учрашмоқда.

Москваликлардан ўн мингтаб кишилар билан стадион трибуналари лиқ тўлди. Улар шарқий трибунадаги дарвозасидан чиқиб келган АҚШ ва СССР спортчиларини табриклайдилар.

Командалар ғарбий трибуна олдида тизилдилар. СССР енгил атлетика секцияларининг раиси В. А. Буров уларни табриклаб нутқ сўзлади. Сўнгра АҚШ енгил атлетикачилар хавасқорлар союзининг фахрий секретари Д. Феррис сўзлади.

АҚШ ва СССР гимнлари ижро этилади. Спортчилар бир-бирларига значоклар тақдим қилдилар. Совет хотин-қизлари ва эркаклар командаларининг капитанларини мехмонлар командаларининг капитанларига гуллар топширдилар.

Командалар ўз мамлакатларининг давлат байроқларини кўтариб тамошабинларнинг олқишлари остида стадионни пойга йўли бўйлаб тантанали суратда айланиб чиқдилар.

Мусобақалар бошланди. Биринчи стартлар берилади.

Дастлабки дақиқалардаёқ стадионнинг пойга йўлларида ва секторларида кескин кураш бошланиб кетди. Бугунги ҳаво мусобақа учун жуда қулай бўлди — матч бошланганда ҳавонинг температураси 20 градус чамаси иссиқ эди. Майин шабада эсиб турди, аммо бу стадион ичида деярлик сезилмас эди.

Хотин-қиз спортчилар 100 метрлик масофага югуришни бошладилар. Бу мусобақада Америка спортчиси Б. Жонс 100 метрлик масофани 11,6 секундда югуриб бориб, биринчиликни олди. Совет спортчиси В. Крепкина ҳам худди шундай вақт билан (11,6 секунд) марра етиб келди.

Эркаклар орасида юз метрга югуриш мусобақаси жуда қизиқарли бўлди. Бу мусобақада жуда кучли кордичиси А. Марчисон биринчиликни олди. У марраға жуда яхши натижа билан — 10,2 секундда етиб келди. Иккинчи ўринни ҳам Америка енгил атлетикачиси Э. Холлимур олди. У ҳам марраға Мэрчисон сингари 10,2 секундда етиб келди, деб ҳисобланди. Совет спортчилари Л. Бартенев ва Ю. Коновалов бу масофаларни 10,4 секундда етиб келдилар.

Гонглар орқали 110 метрлик масофага югуришда ҳам АҚШ вакиллари А. Робинсон (13,9 секунд) ва Х. Жонс (14 секунд) биринчи ва иккинчи ўринларни олдилар. Совет спортчиси А. Михайлов марраға 14,2 секундда етиб келди.

Совет хотин-қизлар спортчилари баландликка сакраш мусобақасида муваффақият билан қатнашдилар. Челябинск шаҳридан келган Т. Ченчик бу мусобақада ғалаба қозонди. У биринчи уринишдаёқ 1 метр 65 сантиметр баландликдан сакраб ўтди. Оренбург шаҳридан келган Г. Долл ҳам шу баландликдан сакраб ўтди, лекин у фақат учинчи уринишдагина шундай баландликдан сакраб ўтишга муваффақ бўлди. Американинг спортчи хотин-қизлари фақат 1 метр 55 сантиметр баландликдан сакраб ўта олдилар.

Тамошабинлар болға иргитишда жаҳон чемпиони америкалик спортчи Г. Коннолини қарсаклар билан олқишладилар. У болғани 67 метр 28 сантиметрга иргитиб, энг яхши натижага эришди ва бу мусобақада ғалаба қозонди.

Стадионда фанфаралар тез-тез янграб турди. Ғолибдар фанфараларнинг садолари остида ҳурмат супасига чиқдилар. Совет Иттифоқи ва Америка Қўшма Штатларининг давлат байроқлари кўтарилди. Енгил атлетика секцияларининг раҳбарлари уларни медалларга ва олтин медалар билан мукофотладилар.

Тайёқ билан баландга сакраш мусобақаларида совет енгил атлетикачилари ғалаба қилиб чиқдилар. Енгил атлетикачиларимиз бу турида АҚШ спортчилари жаҳон рекордига эга бўлган америкалик спортчи Р. Моррис билан бирга қатнашдилар. Бироқ, биринчи ўринни совет спортчиси В. Булатов олиб, олтин медалга сазовор бўлди. У тайёқ билан 4 метр 50 сантиметр баландликдан сакраб ўтди. 4 метр 40 сантиметр баландликдан сакраб ўтган Р. Моррис иккинчи ўринни эгаллади.

Н. Пономарева туфайли Совет Иттифоқи командаси яна бир олтин медалга эга бўлди. Пономарева дискни 51 метр 84 сантиметрга иргитди. АҚШ командасининг спортчиси Браун дискни 49 метр 41 сантиметрга иргитиб иккинчи ўринда бўлди.

400 метрлик масофага югуришда жаҳон рекордчиси Г. Дэвис (АҚШ) зўр маҳорат кўрсатди. У 400 метрлик масофанинг маррасига 45,6 секундда югуриб бориб, ғолиб бўлиб чиқди. 10 минг метрлик масофага югуришда совет командасидан энг спортчилар — ленинградлик Е. Жуков ва москвалик А. Десятчиков қатнашдилар. Улар югуриш бошланиши билан оқ олдинга ўтиб кетдилар ва ўзларининг америкалик рақибларини жуда кўп орқада қолдирдилар. Марраға 29 минут 59,8 секундда биринчи бўлиб Е. Жуков етиб келди. Иккинчи ўринни А. Десятчиков (30 минут 20,4 секунд) олди.

Америкалик спортчи Д. Смарт 10 минг метрлик масофага 31 минут 11,4 секундда етиб келди. Г. Максвелл эса марраға етмасдан қатордан чиқиб кетди.

АҚШ командасининг вакили Э. Шелби узунликка сакрашда ғолиб бўлиб чиқди. У 7 метр 94 сантиметр узунликка сакради. 7 метр 76 сантиметр узунликка сакраган совет спортчиси И. Тер-Ованесян иккинчи ўринни олди.

Ядро иргитишда жаҳон рекордчиси П. Брайен енгил атлетикачилар бу турида ўзининг юксак маҳоратини кўрсатди. У ядрони 19 метр 14 сантиметрга иргитиб, аъло натижа берди.

Енгил атлетиканинг энг қийин турларидан бири бўлган мусобақа — 20 километрга спорт юриши мусобақаси тугади. Бу мусобақада Л. Спирин (СССР) ғолиб бўлиб чиқди. У 20 километрлик масофага 1 соат 33 минут 43,2 секундда юриб борди.

Енгил атлетиканинг ўн хил тури бўйича мусобақада қизғин кураш бўлиб кетди.

Бу мусобақанинг тўрт туридан кейин Совет Иттифоқи рекордчиси В. Кузнецов олдинда эди. У 3544 очкога эга эди. Бу — унинг жаҳон рекорди қўйишда эришган натижасидан 217 очко ортиқдир. Бу мусобақанинг 5 туридан сўнг америкалик енгил атлетикачи Р. Жонсон 4529 очкога эга бўлиб биринчи ўринга ўтди. В. Кузнецов 4420 очко олган В. Кузнецов эса иккинчи ўринда турибди.

Энг қийин хотин-қизлар орасида найза отиш мусобақаси ўтказилди. Совет спортчиси Б. Залагайтите найзани 50 метр 16 сантиметр масофага отиб, ғолиб бўлиб чиқди. Иккинчи ўринни ҳам совет спортчиси Т. Иштёкова олди (49 метр 38 сантиметр). Ниҳоят кунининг охирида хотин-қизлар ва эркаклар учун 4х100 метрлик эстафета ўтказилди. Бу эстафеталарда Америка спортчилари ғолиб бўлиб чиқдилар. АҚШ хотин-қизлар командаси масофани 44,8 секундда югуриб ўтиб, ўз мамлакати учун янги рекорд қўйди. АҚШ эркаклар командаси масофага 39,6 секундда югуриб ўтди.

Мусобақанинг биринчи кунида енгил атлетиканинг тўққиз турида АҚШ спортчилари, олти турида СССР спортчилари ғолиб бўлиб чиқдилар. (ТАСС).

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРНИНГ ЁЗГИ БИНОСИДА — 29, 30, 31/VII да Ўзбекистон санъат усталари ва ёш санъаткорларнинг катта концертлари.

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун янги кинокомедия Ҳақиқат, кеч соат 8-10 минутда кенг экранли фильм Ўн секундиниг бир кун. «ВАТАН», «ИСКРА» (ёзги) — Ҳақиқат.

«ИСКРА» (қишки) — кундуз ва кечқурун Ҳақиқат.

«САЛЮТ», КАФАНОВ номли — янги кинофильм Шаҳар чироқлари ёниқдир.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун янги кинофильм Миноралар устидаги байроқлар.

ҚАТНАБ ВА СИРТДАН ЎҚИЙДИГАН ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ЎРТА МАКТАБИ

5- синфдан 10- синфгача ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади

Аризалар ҳар куни соат 16 дан 20 гача қабул қилинади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб берилади лозим: маълумоти ҳақида ҳужжат, таржимаи ҳол, 3х4 сантиметр катталигида 2 та фотокарточка, иш жойидан ва турар жойидан справкалар.

Мактабнинг адреси: Тошкент область, Орджоникидзе району, Киров кўчаси, 9- уй (1- автобуснинг «Троицкий поворот» остановкаси).

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ КИНОУСТАНОВКА ЭКРАНЛАРИГА

ҲАҚИҚАТ

НОМЛИ ЯНГИ КИНО-ПОВЕСТЬ ЧИҚАРДИ

А. Корнейчукнинг шу номдаги пьесаси асосида ишланган.

Сценарий автори — А. Левада.

Постановкачилар — В. Добровольский, И. Шмарук.

Бош оператор — В. Войтенко.

Композитор — К. Данькевич.

Ролларда: Г. Юченков, А. Апуров, А. Каневский, Я. Козлов, А. Кабаладзе, Н. Князький, Н. Кукушкина, М. Егоров, М. Пуговкин, В. Черняк, А. Дубов, Ю Лавров, Я. Телесдар ва бошқалар.

Фильмни А. Довженко номли Киев бадиий фильмлар киностудияси 1957 йилда ишлаган.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалиги бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р 06058. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-534.